1.500.000 тонна тайёр!

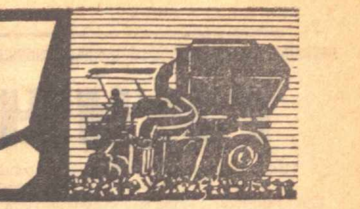

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 26 сентябрь 1971 йил, якшанба ◆ № 223 (15.093). ◆ Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ—ЮГОСЛАВИЯ БАЁНОТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия коммунистлар союзининг раиси Иосип Броз Тито 1971 йил 22 сентябрдан 25 сентябрга қадар Белградда бўлиб ўтган батафсил фикрлашувлар давомида шуни қайд қилдиларки, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Югославия коммунистлар союзининг ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикасининг социализм ва коммунизм қуришда сарфлаётган куч-ғайратлари манфаатини кўзлаб, тинчликни, халқаро хавфсизликни таъминлаш манфаатларини кўзлаб, шунингдек, барча халқларнинг эркинлиги ва мустақиллиги учун, ижтимоий тараққиёт ва социализм учун курашни кучайтириш манфаатларини кўзлаб, Совет — Югославия муносабатларини янада ривожлантирмоқ учун, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Югославия коммунистлар союзи ўртасидаги, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасидаги ҳамкорликни чуқурлаштирмоқ учун яхши негиз бор.

I

СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикасининг ҳамкорлиги тарихий тақдирларининг яқинлигига, социал тузум асосларининг муштараклигига, кўпгина халқаро проблемаларга ёндашишларидаги ўхшашликка, социалистик интернационализм , принципларига, тинчлик, мустақиллик ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорлик учун олиб борилаётган муштарак курашга, империализмга қарши олиб борилаётган муштарач курашга содиқликларига асосланади.

Мана шунинг ўзи халқларимиз, партияларимиз ва давлатларимизнинг самарали ҳамкорлик қилишлари учун, ўзаро муносабатларида пайдо бўлаётган масалалар ҳар қанча мураккаб бўлса ҳам шу масалаларнинг ҳаммасини конструктив равишда ҳал қилиш учун қулай шароит яратиб беради.

КПСС ва Югославия коммунистлар союзи шунга асосланадиларки, социалистик жамият қуриш йўлида олиб борилаётган курашда ўз халқларига ва ишчилар синфига бош бўлиб турган коммунистик ва ишчи партиялар сиёсати учун бугун ва келажакда ҳам ҳар бир мамлакат хусусиятларига мувофиқ ижодий қўлланилаётган ва ривожлантирилаётган Маркс — Энгельс — Ленин таълимотигина ўзгармас асос бўлиши мумкин. Социализм қуришнинг айрим мамлакатлар ривожланишида тажрибани ва ўзига хос хусусиятни акс эттирувчи методлари шу мамлакатлар халқларининг ва ишчилар синфининг ишидир ва бир-бирига қарама-қарши қилиб қўйилмаслиги лозим.

Ҳар томонлама Совет — Югославия муносабатларининг ривожлантирилиши 1955 йилги Белград декларациясида, 1956 йилги Москва баёнотида ва декларациясида, 1965 йилги Совет — Югославия Қўшма баёнотида баён қилиб берилган принципларга асосланади.

Томонлар ўз мамлакатларидаги социалистик ва коммунистик қурилишга раҳбарлик қилаётган партиялар сифатида КПСС билан Югославия коммунистлар союзи ўртасидаги дўстона ҳамкорликни мана шу асосларда бундан буён ҳам ривожлантира беришни ҳамда икки партия ўртасидаги, икки суверен давлат ўртасидаги ўзаро муносабатларни ифодалаши лозим бўлган ишончни мустаҳкамлай беришни зарур деб ҳисоблайдилар.

Ҳар иккала томон КПСС билан Югославия коммунистлар союзи ўртасида, СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасида икки томонлама муносабатлар ва ташқи сиёсат масалалари бўйича турли босқичларда тағин ҳам тез-тез учрашиб туришни, фикрлашиб ва маслаҳатлашиб туришни рағбатлантира беражаклар. Томонлар мана шунинг ўзи ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликнинг яхшироқ бўлишига ёрдам бераверади, деб ишонч билдирадилар.

КПСС билан Югославия коммунистлар союзи партиялар ўртасидаги ўзаро фойдали алоқалар практикасини ҳисобга олиб, партия делегацияларини бир-бирларига юбориб туришни кенгайтира берадилар, партия муассасалари ва илмий муассасаларнинг ҳамкорлигини рағбатлантираверадилар, шунингдек маҳаллий партия ташкилотларининг мулоқат ва алоқалар қилишини ривожлантираверадилар.

КПСС ва Югославия коммунистлар союзи сиёсий, иқтисодий соҳаларда, шунингдек фан, техника ва маданият соҳаларида СССР билан ЮСФР ўртасида ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантиришга кўмаклашаверадилар.

СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикасининг ҳам икки томонлама, ҳам кўп томонлама асосда иқтисодий ва илмий техникавий ҳамкорлигини, шу жумладан ЮСФР билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши ўртасидаги шартномага асосланган ҳамкорликни ҳам кенгайтирмоқ ва чуқурлаштирмоқ учун катта имкониятлар борлигига томонлар аминдирлар. Совет — Югославия Иқтисодий муносабатларини янада ривожлантиришнинг агосий йўналишлари шуки, товар обороти кенгайтирилиши ишлаб чиқаришнинг ўзаро манфаатли равишда кооперация қилиниши ва ихтисослаштирилиши, шунингдек лойиҳалаш ва тадқиқот ишлари айниқса ҳозирги фан-техника тараққиётининг белгилаб бераётган тармоқларида олиб борилиши лозим. Шу муносабат билан томонлар СССР билан ЮСФР ўртасида 1971 — 1975 йилларга мўлжаллаб битим тузилганлигини табриклайдилар. Ҳар иккала партия СССР билан ЮСФР ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни тез суръатлар билан ривожлантириш тараддудини кўришни зарур деб ҳисоблайди.

Иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик билан шуғулланувчи ҳукуматлараро комитет ҳамда ҳар иккала мамлакатнинг тегишли хўжалик органлари ва ташкилотлари иқтисодий муносабатларни тағин ҳам самарали ва тез ривожлантирмоқ учун барча имкониятларни ўрганиб чиқадилар ва зарур чораларни кўрадилар.

КПСС ва Югославия коммунистлар союзи матбуот, радио ва телевидение, маданият ва санъат соҳаларидаги алоқаларни иккала томоннинг баббаравар ҳаракат қилиши асосида янада ривожлантириш муҳимлигини уқтириб ўтадилар. Улар катта имкониятларга эга бўлган оммавий ахборот воситалари СССР ва ЮСФР халқларининг бир-бирига бўлган ҳурматини ва улар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш манфаатларига хизмат қилмоғи лозим, ҳар иккала мамлакатда социалистик ва коммунистик қурилиш йўлида сарфланаётган куч ва ғайратни объектив равишда ва хайрихоҳлик билан ёритиш бунга ёрдам бермоғи лозим, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар СССР билан ЮСФР меҳнаткашларининг бир-бирлари билан бевосита борди-келди қилишларини кенгайтиришга ҳамда ҳар икки мамлакат халқларининг бир-бирларини яхшироқ тушунишлари ва уларни бир-бири билан яхшироқ таништириш мақсадида касаба союз ташкилотларининг, ёшлар, хотин-қизлар ташкилотларининг, туризм, спорт ташкилотларининг ва бошқа оммавий ташкилотларнинг ҳамкорлигини ривожлантиришга катта аҳамият берадилар.

II

КПСС ва Югославия коммунистлар союзи шунга асосланадиларки, тинчлик, тараққиёт ва социализм кучлари ўсиб бораётганлиги мураккаб ва зиддиятли бўлиб қолаётган ҳозирги халқаро вазиятнинг асосий хусусияти бўлиб турибди. Шу билан бирга жаҳоннинг социал жиҳатдан янгиланишини сусайтириш халқларнинг эркинлик ва мустақиллик учун олиб бораётган курашини тўхтатиб қолиш мақсадида реакция ўзининг қилаётган уринишларини бўшаштирмаётир.

Империализм кучлари халқлар ўртасида ҳукмронлик қилишга, халқларни иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан ўзларига бўйсундиришга, эски ва янги мустамлакачиликни сақлаб қолишга ва кучайтиришга, бошқа халқларнинг ички ишларига аралашишга интилмоқда. Улар халқларни эксплуатация қилишнинг капиталистик системасини сақлаб қолишга ва ижтимоий тараққиёт йўлига ғов солишга уринмоқдалар. Бундай сиёсат бутун дунёда халқаро кескинликнинг, маҳаллий урушларнинг ва тинчлик беқарор бўлиб қолаётганлигининг доимий манбаи бўлиб турибди.

Бундай шароитда социализм ва коммунизм қуришни мақсад қилиб олган барча мамлакатларнинг манфаатлари, империалистик доираларнинг агрессив ҳамлаларига қарши, тинчлик ва халқаро хавфсизликни таъминлаш учун, халқларнинг эркинлиги, мустақиллиги ва социал тараққиёти учун кураш манфаатлари кўп жиҳатдан бир-бирига мос бўлиб тушмоқда.

КПСС ва Югославия коммунистлар союзи коммунистик ва ишчи партияларнинг миллий озодлик ҳаракати билан, барча тараққийпарвар кучлар билан амалий алоқаларини тинчлик, халқларнинг эркин ва мустақил ривожланиш манфаатларини кўзлаб ҳар томонлама ривож топтиришга катта аҳамият берадилар.

Совет томони қўшилмаган мамлакатлар сиёсатининг антиимпериалистик йўл тутаётганлигини қўллаб-қувватлайди ва шу сабабли тинчликни ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашда, халқларнинг эски ва янги мустамлакачиликка қарши, мустақиллик ва социал тараққиёт учун олиб бораётган курашида шу сиёсат ўйнаётган ролга ижобий баҳо бераётир.

СССР билан Югославия социалистик Федератив Республикаси, КПСС билан Югославия коммунистлар союзи мамлакатлар ва халқларнинг тинчликни ва халқаро хавфсизликни таъминлаш мақсадида кенг равишда ва тенг ҳуқуқли ҳамкорлик қилишини ривожлантиришга интилмоқдалар. Улар давлатларнинг ижтимоий тузумидан қатъий назар, уларнинг тинч-тотув яшаши принципларини халқаро муносабатларда барқарор қилишга бундан буён ҳам ўз сиёсатлари билан актив равишда кўмаклашаверадилар.

Иккинчи жаҳон уруши йилларидаги жанговар ҳамдўстлик СССР ва Югославия Социалистик Федератив Республикаси халқларининг хотирасида яшаб келмоқда. Бу ҳамдўстликнинг традициялари Совет Иттифоқи ва Югославиянинг бутун дунёда тинчлик, халқаро ҳамкорлик ва хавфсизлик учун маҳкам бел боғлаб олиб бораётган курашига мададкор бўлмоқда.

Фашист босқинчиларга қарши олиб борилган курашда Европада жуда катта қурбонлар берган икки давлат сифатида СССР билан ЮСФР Европада стабил тинчлик барқарор бўлишидан, Европа хавфсизлигининг мустаҳкам системаси вужудга келтирилишидан ғоят манфаатдордирлар. Улар Европада кескинлик юмшаб бораётганлигини, урушдан кейинги даврда рўй берган социал ва сиёсий ўзгаришларга реалистик баҳо бериш, мавжуд чегараларни тан олиш томон бурилиш бошланганлигини мамнуният билан қайд қиладилар. Томонлар СССР ва Польша Халқ Республикаси Германия Федератив Республикаси билан шартномалар тузганлигига ижобий баҳо бериб, бу шартномалар тезроқ кучга кирсин, деган фикрни айтадилар. Ғарбий Берлинга тааллуқли масалаларга доир тузилган тўрт томонлама битим Европадаги аҳволни нормаллаштириш йўлида қўйилган катта қадам бўлди. Хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишлаб яқин келгусида Умумевропа кенгашини ўтказиш Европадаги вазиятни янада соғломлаштиришга хизмат қилиши лозим.

Совет Иттифоқи билан Югославия Болқон ярим оролида мустаҳкам тинчлик ва хавфсизлик мустаҳкамланишига тарафдордирлар, Болқон ярим оролини ядро қуролидан холи зона деб эълон қилиш мана шу мустаҳкам тинчлик ва хавфсизликнинг муҳим қисми бўлур эди.

КПСС ва Югославия коммунистлар союзи АҚШ ва унинг иттифоқчиларининг Ҳинди-Хитой халқларига қарши қилаётган агрессиясини қатъий равишда қоралайдилар. Улар Вьетнам халқининг, шунингдек Лаос ва Камбоджа халқларининг қаҳрамонона курашини қўллаб-қувватламоқдалар ҳамда АҚШ ва унинг иттифоқчиларининг қуролли кучларини Ҳинди-Хитойдан сира кечиктирмай ва ҳеч сўзсиз олиб чиқиб кетишни қатъий талаб қилмоқдалар.

СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш учун, Исроил босиб олган территорияларни озод қилиш учун араб халқлари олиб бораётган курашни ўзларининг қатъий равишда қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидлайдилар. Томонлар Хавфсизлик кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги резолюциясини тўла равишда амалга оширишни ва фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини қайта тиклашни талаб қиладилар. Томонларнинг ягона фикри шуки, Яқин Шарқдаги аҳволни сиёсий бартараф қилишга эришиш бутун шу районда ҳарбий кескинликни юмшатиш чораларини амалга оширмоқ учун, жумладан, Урта ер денгизини тинчлик ва дўстона ҳамкорлик денгизига айлантирмоқ учун шарт-шароит етилишига ёрдам берган бўлур эди.

СССР ва ЮСФР Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчлик ва халқаро хавфсизлик воситаси сифатидаги ролини оширишни, БМТ уставига ҳеч сўзсиз риоя қилишни ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг универсаллигини таъминлашни зарур деб ҳисоблайдилар. Улар Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ҳуқуқларини қайта тиклашни. Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига айни бир вақтда қабул қилишни, Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Корея Халқ Демократик республикасига нисбатан камситиш сиёсатини тўхтатишни талаб қиладилар.

Қуролланиш пойгасини чеклашга қаратилган бир қанча халқаро шартномалар тузилганлиги кейинги йилларда қўлга киритилган жиддий ғалаба бўлди. СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси қуролсизланиш соҳасида амалий чораларни рўёбга чиқариш йўлидан бундан буён ҳам изчиллик билан астойдил олға бораверишь аввало ялпи қирғин қуролини — ядро, бактериология. химия қуролларини тақиқлаб қўйиш мутлақо зарур деб ҳисоблайдилар.

СССР билан ЮСФР қуролсизланишни халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш ва халқаро муносабатларни соғломлаштириш сиёсатининг моддий негизи деб билиб, Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартиришни етилган масала деб ҳисоблайдилар. Совет Иттифоқи билан Югославия ядроли беш давлат кенгашини ўтказишни фойдали деб биладилар. Улар қуролсизланишга бағишлаб жаҳон конференцияси чақириш тарафдоридир.

СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси мустамлакачиликнинг барча қолдиқларини тугатишни талаб қиладилар. Улар империализм ва янги мустамлакачиликка қарши курашда ўз эркинлигини ва мустақиллигини ҳимоя қилаётган Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларини қатъий равишда қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қиладилар.

КПСС ва Югославия коммунистлар союзи чуқур ишонч билдириб шуни айтадиларки, ҳар иккала партия ва мамлакатлар ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликнинг ривожлантирилиши СССР ва Югославия Социалистик Федератив Республикаси халқларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушмоқда. СССР ва ЮСФР халқларининг фашист босқинчиларга қарши биргаликда олиб борилган қаҳрамонона курашида тобланган дўстлиги шу халқларнинг бебаҳо ғалабасидир. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Югославия коммунистлар союзи ҳар иккала мамлакат халқларининг дўстлиги доимо мустаҳкамланиб бориши ҳамда СССР ва Югославия Социалистик Федератив Республикасининг тинчлик ва социализм учун олиб бораётган курашида таъсирли омил бўлиб қолиши учун ҳамма чораларни кўражаклар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари
Л. И. БРЕЖНЕВ.

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия коммунистлар союзининг раиси
ИОСИП БРОЗ ТИТО.

Белград, 1971 йил, 25 сентябрь.

МАРРАГА ЕТДИЛАР

ҚАШҚАДАРЁ. Яккабоғ районидаги «Ленинизм» колхозининг пахтакорлари йиллик планни бажардилар. 900 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 23 центнердан хирмон кўтарилди. Ғолиб пахтакорлар ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

* * *

АНДИЖОН. Хўжаобод районидаги «Пахтакор» колхозининг Халил Собиров бошлиқ бригадаси маррага етди. Адир ерда деҳқончилик қилган бригада пахтакорлари ҳар гектар ердан 20 центнердан хирмон кўтардилар.

Бригада аъзоларининг аҳди — ҳосилдорликни гектар бошига 30 центнерга етказишдир.

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ БИР МИЛЛИОН БЕШ ЮЗ МИНГ ТОННА ПАХТАСИГА ОБЛАСТЛАРНИНГ ҚЎШГАН ҲИССАСИ

Андижон области	208.000 тонна
Сурхондарё области	180.000 тонна
Сирдарё области	162.000 тонна
Фарғона области	159.000 тонна
Тошкент области	155.000 тонна
Бухоро области	151.000 тонна
Қашқадарё области	134.000 тонна
Наманган области	133.000 тонна
Самарқанд области	123.000 тонна
Хоразм области	64.000 тонна
Қорақалпоғистон АССР	43.000 тонна

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 25 сентябрга бўлган маълумот
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Машинада бир кунда	Машинада мавсум бошидан бўён
Қашқадарё	2,54	52,00	2,30	28,71
Сурхондарё	2,66	47,64	3,20	38,40
Тошкент	4,04	41,57	4,24	38,62
Андижон	3.54	39,81	4,35	16,09
Сирдарё	4,45	39,33	5,68	42,67
Бухоро	2,87	35,44	3,48	26,08
Наманган	3,16	34,30	3,86	17,88
Фарғона	2,12	30,88	2,30	10,36
Самарқанд	2,89	27,42	3,30	15,36
Хоразм	2,06	16,05	0,97	2,25
ҚҚАССР	1,84	13,73	0,85	2,09
Республика бўйича:	2,95	34,32	3,37	23,18
Шу жумладан, ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	2,10	39,16	—	—
Қашқадарё	1,63	26,50	—	—
Бухоро	2,10	25,09	—	—
Республика бўйича:	2,00	34,97	—	—

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ЮГОСЛАВИЯ СОЦИАЛИСТИК ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИДА БЎЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА

АХБОРОТ

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия коммунистлар союзининг раиси ўртоқ Иосип Броз Титонинг таклифига биноан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 1971 йил 22 сентябрдан 25 сентябргача ғайри расмий дўстона визит билан Югославияда бўлди. КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири ўртоқ К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари ўртоқ Н. Н. Родионов ҳам ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга Югославияга келдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито ўртасида дўстона руҳда, ўртоқларча рўй-рост ва ҳамжиҳатлик руҳида бўлиб ўтган суҳбатларда қуйидаги ўртоқлар қатнашдилар:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири ўртоқ К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари ўртоқ Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Совет Иттифоқининг ЮСФРдаги элчиси ўртоқ В. И. Степаков, КПСС Марказий Ревизия Комиссиясининг аъзоси ўртоқ А. М. Александров.

Югославия томонидан — Федерация кенгашининг аъзоси ва Югославия коммунистлар союзи президиуми ижроия бюросининг аъзоси ўртоқ Э. Кардель, Иттифоқ ижроия вечасининг раиси ўртоқ Д. Биедич, ЮСФР Президиумининг аъзоси ва ЮКС Президиуми ижроия бюросининг аъзоси ўртоқ К. Глигоров, ЮКС Президиуми Ижроия бюросининг аъзоси ўртоқ С. Доланц, ЮСФР Президиумининг аъзоси ўртоқ В. Мичунович, ЮКС Президиумининг аъзоси, ЮСФР ташқи ишлар иттифоқ секретари ўртоқ М. Тепавац, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси ўртоқ М. Пешич.

Томонлар суҳбатларда бир-бирларига СССР ва ЮСФРда коммунистик ҳамда социалистик қурилишнинг бориши тўғрисида ахборот бердилар. Совет — Югославия муносабатларига, ҳар иккала мамлакат ўртасида сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликни кенгайтиришга, КПСС билан ЮКС ўртасидаги алоқаларга доир бир қанча масалалар муҳокама қилинди. Ҳар иккала мамлакат халқларининг тинчлик ва социализм ишининг манфаатлари йўлида Совет — Югославия дўстлиги ва ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашга ҳар икки томоннинг ҳам интилаётганлиги изҳор этилди. Ҳар икки томонни қизиқтирган бир қанча актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ва унга ҳамроҳ бўлиб борган кишилар Земундаги электрон асбоблар заводида бўлдилар, цехларни кўриб чиқдилар, ишчилар, техниклар, инженерлар билан суҳбатлашдилар, корхонанинг маъмурияти ва активлари билан учрашдилар. Заводда бўлиб ўтган митингда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлади. Митинг иштирокчилари уни самимий кутиб олдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев меҳмондўстлик билан кутиб олинганлиги ва шодиёна қабул қилинганлиги учун ўртоқ И. Броз Титога ва югославиялик бошқа ўртоқларга самимий миннатдорчилик изҳор қилди.

Визит вақтида бўлиб ўтган фикрлашувлар фойдали бўлди ва бу фикрлашувлар КПСС билан ЮКС ўртасида, ҳар иккала мамлакат ўртасида дўстона муносабатларни ва самарали ҳамкорликни муваффақиятли ривожлантиришга имкон беради, деб Совет ва Югославия томони якдиллик билан таъкидлаб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ЮСФР президенти, ЮКС раиси ўртоқ Иосип Броз Титонинг Совет Иттифоқига ташриф буюришини таклиф қилди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди. Визит муддати алоҳида келишиб олинади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Югославияда бўлган вақтида Совет — Югославия баёноти қабул қилинди. Бу баёнот алоҳида эълон қилинади.

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ БЕЛГРАДДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

БЕЛГРАД, 25 сентябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти. Югославия коммунистлар союзининг раиси ўртоқ И. Броз Титонинг таклифига биноан ғайри расмий дўстона визит билан Югославияда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бугун Югославиядан жўнаб кетди.

У билан бирга КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев. КПСС Марказий Комитетининг аъзоси. КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаков. КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов ҳам жўнаб кетдилар.

Аэродромга бориш йўлида Белград аҳолиси ўртоқ Л. И. Брежневни самимий табриклаб турди.

СССР ва ЮСФР давлат байроқлари билан безатилган «Белград» аэродромида Л. И. Брежневни Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия коммунистлар союзининг раиси Иосип Броз Тито, Югославия коммунистлар союзи Президиуми Ижроия бюросининг аъзолари Э. Кардель, М. Тодорович, К. Црвенковский, Н. Диздаревич, С. Доланц, К. Глигоров, Иттифоқ ижроия вечасининг раиси Д. Биедич, ЮСФР Президиумининг аъзоси, Югославия коммунистлар союзи конференцияси доимий қисмининг аъзоси В. Мичунович. Иттифоқ ташқи ишлар секретари М. Тепавац, Югославия коммунистлар союзи Президиумининг аъзолари, Иттифоқ ижроия вечасининг аъзолари, Югославиянинг партия, давлат ва жамоат арбоблари кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг ЮСФРдаги элчиси В. И. Степаков, совет элчихонасининг ходимлари бор эди.

Аэродромда фахрий қоровул саф тортди ҳамда СССР ва ЮСФР давлат гимнлари ижро этилди.

Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито микрофон ёнига келадилар.

ЎРТОҚ И. БРОЗ ТИТО НУТҚИ

Мухтарам ўртоқ Брежнев!

Азиз меҳмонлар!

Хайрлашув пайти келди. Бу ерда озгина вақт бўлдингиз. Лекин ўзаро муносабатларимиз ва ташқи сиёсий проблемаларга доир масалаларнинг бутун комплекси батафсил қараб чиқилгани учун ҳам бу сермазмун ва мароқли бўлди. Уйлайманки, сизнинг Югославияга қилган визитингиз ва ўтказган суҳбатларимиз ҳар иккала мамлакатимиз ўртасида дўстликни ва ўртоқларча ҳамкорликни янада ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга бўлади.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ БУДАПЕШТГА КЕЛДИ

БУДАПЕШТ, 25 сентябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бугун қисқа муддатли дўстона визит билан Венгрия Халқ Республикасининг пойтахтига келди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси. КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаков. КПСС Марказий Комитетининг аъзоси. СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов. бошқа расмий кишилар ҳам ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга келдилар.

Аэродромда ўртоқ Л. И. Брежневни ВСИП Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар. ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, Марказий Комитет секретарлари Б. Биску ва З. Комочин. ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ички ишлар министри А. Бенкеи, ВХР йўллар ва алоқа министри Д. Чанади. ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Ф. Пуя, венгриялик бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги элчиси В. Я. Павлов ҳам бор эди.

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

(Боши биринчи бетда).

Биз айниқса, ўзаро муносабатларимиз тўғрисида батафсил суҳбатлашиб олдик. Биз катта иш қилдик ва бу ишни бир-биримизни тушуниш ва дўстлик руҳида бажардик. Биз бир қанча йиллар давомида тўпланган кўпгина масалаларни ҳал қилдик. Биз ўзаро муносабатларимизда ҳар иккала мамлакатимизга зарар етказа оладиган ҳолатларга йўл қўймасликка қатъий қарор берган ҳолда бундан кейинги ҳамкорлигимиз йўлларини белгилаб олдик.

Биз қабул қилган ҳужжатлар олиб борилган музокараларимизнинг ва ҳатто ундан ҳам анча кўпроқ нарсаларнинг мазмунини акс эттиради. Яхши, дўстона муносабатларни ривожлантиришгагина эмас, балки шунингдек бутун дунёда тинчлик кучларининг ғалаба қозонишига ҳам қўшадиган ҳиссамизни янада кўпайтириш учун ҳали кўп ишлар қилишимиз керак, деган ягона бир фикрга келдик.

Ўртоқ Брежнев, халқларимизнинг Совет Иттифоқи халқларига муносабатини кўрдингиз. Халқларимизнинг мана шу ҳис-туйғуларини ва бунёдкорлик фаолияти учун шароитни таъминлаш мақсадида тинчликни сақлаб қолишга ғоят интилаётганлигини Совет Иттифоқи халқларига маълум қилгайсиз.

Сизнинг халқингизга ва сизга ўртоқ Брежнев, улуғ социалистик мамлакатингизнинг равнақи йўлидаги бундан кейинги ҳаракатларингизда, бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш йўлида сарфлаётган ғайратингизда катта муваффақиятлар тилаймиз.

Кўришгунча хайр! Совет Иттифоқи халқларига бизнинг самимий саломимизни етказгайсиз!

Шундан кейин Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи

Ҳурматли ўртоқ Тито!

Югославиялик азиз дўстлар!

Визитимиз ниҳоясига етди. Мен ўртоқ Титонинг музокаралар ўтказиш зарур эди ва бу музокаралар муваффақиятли ўтди, деган фикрига батамом қўшиламан. Биз яхши ва фойдали иш қилдик. Жуда кўп муҳим масалалар муҳокама қилинди. Партияларимиз, мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш йўллари белгиланди. Музокаралар муҳитининг ўзи доимо ўртоқларча ва ижобий бўлди.

Биз ҳозиргина имзоланган якунловчи Қўшма ҳужжатда Совет — Югославия муносабатларининг мустаҳкам асосини ташкил қилувчи принциплар яна бир бор таъкидланди. Шу билан бирга бу ҳужжатда ҳамма соҳалардаги Совет — Югославия ҳамкорлигини такомиллаштиришнинг реал истиқболлари белгилаб олинди.

Биз, Белграддан жўнаб кетар эканмиз, бизга кўрсатилган меҳмондўстлик тўғрисидаги, ўртоқ Тито билан, Югославиянинг бошқа раҳбарлари, мамлакатингиз меҳнаткашлари билан ўтказилган учрашувлар ва суҳбатлар тўғрисидаги ёқимли хотираларни олиб кетаётирмиз. Югославияда ўтказган бир неча кунимиз мобайнида сизларнинг пойтахтингиз — Белградни яна кўришга мушарраф бўлдик. Пойтахтингиз кейинги беш йил ичида янада кўркамлашибди, ўсибди, янги уй-жой районлари ва магистраллар билан безанибди.

Самимий кутиб олганлигингиз ва меҳмондўстлигингиз учун, дўстона туйғулар изҳор қилганлигингиз учун, ўртоқ Тито, сизга ва барча ўртоқларга яна бир карра миннатдорчилик билдиришга ижозат бергайсизлар — Югославия халқларига, шахсан сизга тинчлик ва социализм учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилашга рухсат бергайсиз.

Яна кўришгунча хайр!

И. Броз Тито ва Л. И. Брежнев ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди, қарсаклар билан кутиб олинди.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК ВАЗИЯТИДА

КАРАЖОРЖЕВО, 25 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). Кеча Каражоржево районида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия коммунистлар союзининг раиси И. Броз Тито ўртасида якунловчи суҳбат бўлди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбатда СССР билан ЮСФР ўртасида иқтисодий муносабатлар соҳасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришнинг конкрет тадбирлари, шунингдек, иккала томонни қизиқтирувчи актуал халқаро масалалар муҳокама қилинди. Суҳбатда иккала мамлакатнинг масъул партия ва давлат арбоблари қатнашдилар.

ЮСФР президенти, ЮКС раиси И. Броз Тито КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Л. И. Брежнев ва И. Броз Тито нутқ сўзладилар.

СОВЕТ — ЮГОСЛАВИЯ ҚЎШМА БАЁНОТИ ИМЗОЛАНДИ

БЕЛГРАД, 25 сентябрь. (ТАСС махсус мухбири). Бугун Югославия Социалистик Федератив Республикаси президентининг расмий қароргоҳи— Оқ саройда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ва Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия коммунистлар союзининг раиси ўртоқ И. Броз Тито Совет — Югославия қўшма баёнотини тантанали вазиятда имзоладилар.

Имзолаш вақтида музокараларда қатнашган Совет ва югослав расмий кишилари, Югославия коммунистлар союзи президиуми Ижроия бюросининг аъзолари, Югославиянинг бошқа партия, давлат ва жамоат арбоблари ҳозир бўлдилар.

Н. В. ПОДГОРНИЙ ВДР МИЛЛАТ МАЖЛИСИНИНГ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлисининг Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР Миллат мажлиси доимий комитети раисининг ўринбосари Хоанг Ван Хоан бошчилигидаги делегациясини 24 сентябрда Кремлда қабул қилди.

Н. В. Подгорний билан Вьетнам халқининг вакиллари ўртасида самимий дўстона суҳбат бўлди.

Хоанг Ван Хоан Совет Иттифоқига келиб, унинг коммунистик қурилишдаги муваффақиятлари билан танишиш имконияти берилганлиги учун делегация аъзолари номидан миннатдорчилик изҳор қилди. СССРга қилган визитимиз, деди у, фойдали бўлди ва бу визит иккала мамлакатнинг партиялари, ҳукуматлари ва халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва жанговар бирдамликни янада ривожлантиришга хизмат қилади.

Бераётган ёрдамлари ва Вьетнам халқи билан қардошларча бирдамликлари учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига, барча совет кишиларига делегация бошлиғи қизғин миннатдорчилик изҳор қилди.

Н. В. Подгорний совет халқи номига айтилган самимий сўзлари, совет халқининг коммунистик жамият қурилишидаги яратувчилик меҳнатига берилган юксак баҳо учун, совет халқи курашаётган Вьетнам халқини қўллаб-қувватлаётганлигига берган юксак баҳоси учун Хоанг Ван Хоанга миннатдорчилик билдирди. Н. В. Подгорний айтдики, совет кишилари бутунлай қардош Вьетнам халқининг тарафидадирлар. Ўзининг интернационал бурчига содиқ Совет Иттифоқи Вьетнам халқининг ўз ватанининг озодлиги ва бахт-саодати учун, социализм қуриш учун олиб бораётган одилона курашига ҳамиша ёрдам ва мадад бериб келди, бундан кейин ҳам шундай қилаверади.

Н. В. Подгорний Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, Совет Иттифоқининг бошқа раҳбарлари, СССР Олий Совети Президиуми, бутун совет халқи номидан делегация аъзоларига, вьетнамлик ҳамма дўстларга табриклар ва яхши ниятлар айтди.

(ТАСС).

БИТИМ ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ

Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги тегишли музокаралар чоғида шу икки давлат назоратида бўлган ядро қуролини тасодифан ёки ижозатсиз қўлланишининг олдини олиш учун томонлар чора кўришлари хусусида келишиб олинди. СССР — АҚШ ўртасидаги бевосита алоқа линиясини ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланиш йўли билан такомиллаштириш чоралари хусусида ҳам келишиб олинди.

Иккала битимни шу йил 30 сентябрда Вашингтонда СССР Ташқи ишлар министри билан АҚШнинг давлат секретари имзолайдилар. (ТАСС).

ВДРГА БОРАЁТГАН СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ РАНГУНДА ТЎХТАБ ЎТАДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бошчилигидаги Вьетнам Демократик Республикасига бораётган Совет партия-ҳукумат делегацияси Бирма Иттифоқи ҳукуматининг таклифига мувофиқ шу йил 2 октябрда Рангунда бир оз вақт тўхтаб ўтади. (ТАСС).

МАНГУ МАРДЛИК МАШЪАЛИ

«БРЕСТ ҚАҲРАМОН ҚАЛЪАСИ» ЁДГОРЛИК КОМПЛЕКСИ ТАНТАНАЛИ РАВИШДА ОЧИЛДИ

Хотира бу ерга чорлайди. Мамлакат узра, бутун дунё узра ўлмас гарнизон шуҳрати лоларанг байроқдек ҳилпирай бошлаган пайтдан буён минглаб, миллионлаб кишилар Брест қалъаси ҳимоячиларининг мардлиги ва матонатига таъзим қилмоқ учун табаррук вайроналарга келиб турибди. Қаҳрамонлар ҳаёт-мамот учун жангга кирар эканлар, яшаш кераклигини васият қилишган эди. Яшаш, курашиш ва ғалаба қилиш керак! Шунинг учун ҳам «Брест қаҳрамон қалъаси» ёдгорлик комплекси очилишига бағишланиб 25 сентябрь тонготарида ўтказилган митинг — катта байрамда қатнашгани колонна-колонна саф тортган кишилар истехкомнинг юлдузли дарвозаларидан кира бошладилар.

Майдон узра фанфарларнинг: «Ҳамма тингласин!» деган чақириқ сигнали янграйди. Тингла мамлакат, тингла рўйи замин! Шу ҳаяжонли кунда тўп-замбаракларнинг гулдураги, бомба портлаган овозлар ўттиз йиллик ўтмишдан эшитилиб турибди. Деворга найза билан ўйиб ёзилган: «ўляпман, лекин таслим бўлмайман, Алвидо Ватан!» деган сўзларда қанчадан-қанча матонат, Ватанга бўлган чексиз муҳаббат ифода этилган.

Белоруссия Компартияси Брест область комитетининг биринчи секретари В. А. Микулич митингни очиқ деб эълон қилади. «Абадий машъал» ёнидаги майдончага қаҳрамон қалъа байроғи олиб чиқилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров нутқ сўзлади.

Брест қалъаси мудофаасининг қатнашчиси, Совет Иттифоқи қаҳрамони М. И. Мясников, авиация маршали С. И. Руденко, ёзувчи С. С. Смирнов, чегарачи Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ю. В. Бабанский, Брест локомотив депосининг машинисти Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. Г. Фадеев, Брест педагогика институтининг студенти З. А. Книга ва бошқалар ўз сўзларида қаҳрамонларнинг сўнмас шуҳрати ҳақида, совет кишиларининг ҳозирги ва келажак авлодлари учун юксак намуна бўлиб хизмат қиладиган шижоат ҳақида жўшиб гапирдилар.

В. СТЕПАНОВ,
ТАСС махсус мухбири.

Брест қалъаси.
25 сентябрь.

Бугун — машинасозлар куни

САНОАТИМИЗ ЮРАГИ

Партия ва ҳукуматимиз мамлакатимизда саноатнинг юраги ҳисобланган машинасозликни йил сайин жадал ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. КПСС XXIV съездининг Директиваларида: «Машинасозлик ва металл ишлаш соҳасида беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқариш 1,7 баравар, шу жумладан, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 2,2 баравар кўпайтирилсин...» деб таъкидлаб ўтилди. Машинасозликнинг янги корхоналарини қуриш ва ишлаб турган корхоналарини реконструкция қилиш чоғида машинасозлик маҳсулоти ишлаб чиқаришни ихтисослаштиришни чуқурлаштириш, машинасозликнинг ишлаб чиқариш базасини техника билан қайта қуроллантиришни жадаллаштириш борасида ҳам йўл-йўриқлар берилди. Айниқса, қишлоқ хўжалигидаги ишларни комплекс механизациялаш учун зарур бўлган қишлоқ хўжалиги машиналари ва ускуналарини яратиш ва ишлаб чиқаришни жадаллаштиришга алоҳида эътибор берилди.

Республикамизда кейинги вақтда машинасозлик саноатининг «Ташсельмаш» заводи, Андижон машинасозлик заводи, Чирчиқ трансформатор заводи ва бошқа кўпгина корхоналари реконструкция қилинди ва кенгайтирилди. Тошкент трактор заводи ва Самарқанд лифтсозлик заводининг биринчи навбати ишга туширилди. Ўтган беш йилликда пахта териш машиналари, культиваторлар, тўқимачилик саноатига керакли ускуналар ишлаб чиқариш 35-40 процент, автоматлаштириш воситалари ишлаб чиқариш икки баравар кўпайтирилди. Машинасозларимиз 50 та янги типдаги машина, асбоб ва механизмлар яратишганининг ўзи ғоят қувончли ҳолдир. Тўрт қаторли янги «Ўзбекистон» пахта териш машинаси шу долзарб кунларда пахтакорларимизга ғоятда қўл келмоқда.

Йирик машинасозлик корхоналаридан бири — «Ташсельмаш» заводида ўтган саккиз ойда 6 минг 755 та (икки қаторли ҳисобда) пахта териш машиналари ишлаб чиқарилди.

Машинасозлар ўз байрамларини муносиб меҳнат ютуқлари билан кутиб олиб, пахтакорларимизни ҳам беҳад қувонтирдилар. Улар 8 ойлик планга қўшимча 15 та машина тайёрладилар. Корхонанинг барча цех ишчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб ўзаро социалистик мусобақани кун сайин авж олдирмоқдалар. Шуниси қувончлики, заводнинг терим машиналари фақат бизнинг республикамиздагина эмас, қардош пахтакор республикалар далаларида ҳам жавлон уриб ишламоқда. Юқори унумли терим агрегатларимизнинг шуҳрати чел элда ҳам баланд. Машинасозлар бу йил Югославияга 20 та «зангори кема» юборишди.

Юрий Гагарин номидаги Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи коллективи ҳам ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Корхона ишчилари тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилини яхши бошлашди. Йил бошидан буён планга қўшимча 200 минг сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарилди. Мамлакатимизнинг 100 дан ортиқ тўқимачилик корхоналари «Тошкент» маркали машиналар билан жиҳозланди. Бу корхонанинг маҳсулотлари чет элда ҳам ғоят манзур бўлмоқда. Завод 22 мамлакатга маҳсулот жўнатмоқда. Корхона коллективи машинасозлар кунини ёруғ юз билан кутиб олди.

* * *

Фотомухбиримиз И. Глауберзон олган юқоридаги суратдаги Тошкент тўқимачилик машинасозлик заводининг ишчиси Мамадали Қосимов корхонада салкам чорак асрдан буён меҳнат қилиб келмоқда. Ҳозир юқори малакали фрезерчи. Беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажаришга аҳд қилиб ишламоқда. Улуғ Октябрнинг 54 йиллиги шарафига мусобақада пешқадамлик қилаётганлардан Борис Мазингни (пастдаги суратда) ҳақли равишда қўли гул уста дейишади.

Республикамизнинг машинасозлик саноати корхоналари коллективлари Машинасозлар кунини муносиб меҳнат зафарлари билан нишонламоқдалар.

ГАЗЕТАГА ОРДЕН ТОПШИРИЛДИ

АНДИЖОН, 25 сентябрь. (ЎзТАГ). Бу ерда Андижон областининг «Коммунист» газетасига «Ҳурмат белгиси» орденини топшириш маросими бўлди. Газетанинг биринчи сони чиққан куннинг 50 йиллиги муносабати билан, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар қилиш соҳасидаги самарали иши учун газета ҳукуматнинг юксак мукофотига сазовор бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов орденни тантанали вазиятда байроққа тақиб қўйди. Ўртоқ Ш. Р. Рашидов редакция ходимларини ва газетанинг ишчи-қишлоқ мухбирларини самимий табриклади, уларга янгидан-янги ижодий муваффақиятлар тилади.

ШОЛИ ТОПШИРИШ БОШЛАНДИ

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошираётган Қўнғирот райони шоликорлари ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Райондаги шоликор хўжаликларда шоли ўриш, янчиш кун сайин авж олдирилмоқда. Чапаев номли совхоз шоликорлари шолини десикация қилишни қўлландилар. Совхоз шоликорлари куни кеча 25 тонна шоли топширдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ШОЛИ — ДАВЛАТГА

Республикамиз областларида шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1971 йил 25 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — план тонна ҳисобида: иккинчи стун — жами тонна ҳисобида тайёрланган шоли; учинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида.

Андижон	5.000	77	1,5
Фарғона	3.000	34	1,1
Самарқанд	2 300	21	0.9
Наманган	4.000	17	0.4
Тошкент	20.300	34	0,2
ҚҚАССР	54.000	24	0,04
Хоразм	19.500	—	—
Сирдарё	15.100	—	—
Сурхондарё	6.800	—	—
Республика бўйича	130.000	207	0,2

«Онажон! Ҳеч нарсани ўйламанг! Биз, албатта, ғалаба қозонамиз. Борди-ю ҳалок бўлсам, Ватан учун, отам ва сиз учун ҳалок бўламан».

Маншук МАМЕТОВА.

ШУНДАЙ ЯШАР ОДАТДА ИНСОН

ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛАДИГАН ҚОЗОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН 1971 й.

ОЧЕРК

Бундан тўрт йил илгари 17-21 май кунлари Уральскда бўлган эдик. Бу кўҳна шаҳар ўзининг қаҳрамонона анъаналари билан машҳур. Шу шаҳарлик 33 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган олий унвонга сазовор бўлган. Шулардан бири қозоқ қизи Маншук Маметовадир.

... Калинин фронти. Қирқ учинчи йилнинг октябрь ойлари. Қандай бўлмасин Невель шаҳрини душмандан халос этиш керак эди. 6-октябрда совет танклари фашистларга қарши қўққисдан ҳужум бошлади. Саросимага тушиб қолган гитлерчилар генерал-лейтенант К. Н. Галицкий қўмондонлигидаги 3-зарбдор армия ва 100-ўқчилар бригадаси қаршилигини енгишга кўзи етмагач, шаҳар ташқарисига чекинди. Невелдан унча йироқ бўлмаган тепалик фашистлар учун «бошпана» бўлди.

Ўша кезларда Невель кўчаларида тимқора сочли, бироз ҳориган ва ҳомуш, елкасига старший сержантлик погонини таққан Маншук Маметовани ҳам учратиш мумкин эди. У немис-фашистлари зулмидан азоб чеккан рус аёлларига ачиниш билан қарар, ҳеч бўлмаса уларга бир оғиз илиқ гап айтиб, кўнгилларини кўтаргиси келарди. Онаси Амина опани эслаганда кўнгли тўлиб келар, аранг ўзини кўз ёшидан тутиб қоларди. **«Ҳозир, — деб ёзган эди хатларидан бирида — олдинги сафда пулемёт билан фрицни кузатиб ётибман.... Яқин кунларда олға қараб юрамиз».**

Олға юрилди. Яна бир ҳаракат қилинса, душман тепаликдан улоқтириб ташланади. Шу орада фашистлар ҳам қарши ҳужумга ҳозирлик кўришаётгани маълум бўлиб қолди. Лейтенант Темненков командирлигидаги рота Заиванье посёлкасида мустаҳкам ўрнашиб олиб, душманнинг чап биқинидан зарба бериш режасини тузди. Ҳандақлар қулай ҳолга келтирилди. Рота составида старший сержант снайпер Маншук Маметова ҳам бор эди...

Маншук Олмаота медицина институтида ўқиб юрган кезлардаёқ ўз характери билан дугоналаридан алоҳида ажралиб турар эди. У ҳамиша жўшиб юришни, жасур ва довюрак бўлишни орзу қилар, қўрқоқлик ва мунофиқликдан нафратланарди. Унинг она-Ватанга муҳаббати, айниқса, уруш бошланганида ёрқинроқ намоён бўлди. 1941 йилнинг 27 августида район комсомол комитетига ариза ёзиб, барча кўнгилли комсомоллар қатори уни ҳам фашист босқинчиларига қарши курашиш учун жангга юборишни илтимос қилди.

— Ўз қўлларим билан халқим озодлигини ҳимоя қилмоқчиман,— деб ёзган эди аризасида. Юборишмади. Ёш ватанпарвар қиз ҳарбий комиссариатга боради. **«Фронтга юборишларингизни илтимос қиламан. Қўлда қурол билан фашистларнинг адабини бермоқчиман»...** Тағин «йўқ» деган жавобни олади. Маншук тўғри Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетига йўл олади. Бу ерда унга розилик билдиришади.

Ўшанда у онаизорига шундай мазмундаги хатни йўллаган эди: **«Онажоним! Хафа бўлманг, мен фронтга жўнадим. Уз жасоратимни, инсоний қобилиятимни кўрсатмоқчиман Лозим бўлиб қолса, Ватан учун ҳаётимни ҳам аямайман. Хайр, хайр, онажон!»** Дастлаб у батальон штабида ёзув-чизув ишларини олиб борди. Бу ишидан унинг кўнгли тўлмас, қандай бўлмасин жанг майдонига кириш учун интилар эди. Бу ерда Маншук қисмнинг энг моҳир мерганларидан бири, ўзбек йигити Ҳамроқул Абдураҳмонов (қаердан эканлиги номаълум)дан пулемёт отиш санъатини ўргана бошлайди. Кунларнинг бирида командир хонаси жойлашган ертўлага солдат шинелини кийган қозоқ қизи кириб келди.

— Мен бундай ёзув-чизувларни фронт орқасида ҳам бажаришим мумкин эди, — деди Маншук қатъий туриб. — мени фронтга... Ўртоқ командир, сиздан илтимос қиламан. Йўқ деманг... — Маншук умид кўзларини командирдан узмай, жовдираб тикилди.

Подполковник ўрнидан туриб. кўримсиз, зах, гира-шира ёруғлик тушиб турган торгина ертўлада уёқдан-буёққа юра бошлади. У бурчакда суҳбатга қулоқ тутиб жим ўтирган бригада комиссарига «Сиз нима дейсиз?» дегандек савол назари билан қаради. Комиссар елкасидаги шинелини тўғрилар экан, кўзини юмиб, «Ҳа, мумкин» деган аломатни билдирди.

— Илтимосингизни бажо келтиришга тўғри келди. Биринчи батальоннинг пулемёт ротасига юборамиз, сизни, — деди командир ниҳоят бир қарорга келиб. Старший сержант М. Маметова ўша кундан бошлаб янгича ҳарбий ҳаётга кўникиб борди.

Шу кунёқ у онасига хат йўллади. **«Шахсан жангда қатнашиш мақсадида батальонга ўтдим, ҳозир пулемётчиман, ҳарбий санъатни яхши билмасам ҳам Ватанга бўлган ҳақиқий муҳаббатимни намойиш этиш имкониятига эга бўлганимдан чексиз хурсандман. Мен буни, албатта, кўрсатаман».** Маншук оғир жанг олдидан ана шуларни ўйлар экан, ўзини анча енгил ҳис этди. Жангга кириш олдидан Амина Сулаймоновна Маметовага шундай мазмундаги мактубни йўллаганди: **«Онажон! Ҳеч нарсани ўйламанг! Биз, албатта, ғалаба қозонамиз. Борди-ю, ҳалок бўлсам, Ватан учун, отам ва сиз учун ҳалок бўламан»...**

— Боядан бери нималарни ўйлаяпсиз, Маншукхон? — Унинг фикрини бўлиб сўради Ҳамроқул Абдураҳмонов.

— Ўзингиз-чи?

— Қани энди уруш бирёқлик бўлса-ю...

— Гитлернинг жаназасини тезроқ ўқисак демоқчисиз-да.

— Бўлмасам-чи.

— Шу паллада онам ёдимга тушиб кетди, — деди Маншук.

— Мен ҳам уйдагиларни жуда соғиндим, — оғир хўрсинди Ҳамроқул.

Суҳбат суҳбатда қолди. Ер-кўкни бир лаҳзада кўриб бўлмасди. Артиллерия ва миномётлар тилга кирди. Бирнеча дақиқадан сўнг отишма тингандек бўлди. Маншук дурбин орқали душман жойлашиб олган тепаликни кузата бошлади. Немис солдатлари тепаликдан ўрмалаб, пастга тушиб келишарди.

Команда янгради:

— Тайёрланинг!

Маншук пулемётини ростлади. «Бир қадам ҳам орқага чекиниш йўқ...» у 28 қаҳрамон панфиловчи жасоратини эслади. Ўқувчилик даврида афсонавий қаҳрамон Чапаев жанг олиб борган шон-шуҳрат жойларида эшитган қаҳрамонлик лавҳаларини кўз ўнгидан ўтказди. Зоя ва бошқа тенгдошлари жасоратини ўзига ибрат деб билди.

— Ўт очилсин!... Командирнинг буйруғи эшитилди.

Маншук пулемётини чигирткадек ёпирилиб келаётган немис солдатларига тўғрилади. Унинг шундай ёнгинасида жанг қилаётган ўзбек йигити Ҳамроқул оғир хўрсинди-да ерга йиқилди.

— Ҳамроқул, Ҳамроқул! Сизга нима бўлди?

— . . .

Пулемётни чапга бурди. Шу пайт Маншукнинг кўз ўнги қоронғулашиб кетгандай бўлди. Бармоқлари билан аста-бошини пайпаслади. Панжаси орасидан иссиқ қон оқиб тушаетганини сезди:

— Йўқ, номардга ўлим мана бундай бўлади... Пулемёт яна тилга кирди. Тепалик ёнбағридан даҳшат солиб немис танклари кўзғолди. Душман тобора яқинлашиб келарди. Нима қилиш керак? Патронли лентадан атиги иккита қолган. «Яқинроқ келаверсинларчи»— режа туза бошлади Маншук. У танкларни пана қилиб, бостириб келаётган немис солдатларини аниқ нишонга олди. Гитлерчилар ўқ ёмғиридан қутулиш чорасини қидирардилар. Бундан фойдаланган жангчиларимиз тепаликни ишғол қилиш учун олға интилдилар. Немис танклари гранаталарнинг кучли портлашларидан бирин-кетин сафдан чиқа бошлади.

Маншук қуролдош дўстлари билан видолашолмади. У пулемётини маҳкам тутганча мангу уйқуга кетган эди. Душман улоқтириб ташланганидан сўнг жангчиларимиз қўнғир сочли қизнинг жасадини қўлма-қўл кўтариб, Невель шаҳрига келтирдилар. Қабр устига тош қўйилиб, унга М. Маметованинг 1943 йилнинг 15 октябрида мардларча ҳалок бўлганлиги қайд этилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан старший сержант Маншук Маметовага ўлимидан сўнг Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. У Совет Шарқида маҳаллий хотин-қизлардан биринчи бўлиб энг олий унвонга сазовор бўлди.

Маншук ўқиган мактаб ҳамда совхозлардан бири унинг номи билан аталади. Қозоқ шоираси Мариям Ҳакимжонова Маншук ҳақида достон ёзди. Унинг ўлмас жасоратини мадҳ этувчи бадиий фильм яратилди. Белорус композитори Георгий Гранкин М. Маметованинг абадий хотирасига бағишлаб куй басталади. Собит Муқанов, Тоир Жароқовлар ҳам ўз асарларида қаҳрамон қозоқ қизининг ўлмас образини яратдилар.

Бир донишманддан: «Дунёда энг кучли нима?» деб сўрашганида у: «Дўстлик!» деб жавоб берган экан. Қушнинг кучи қанотида бўлганидек, одамнинг битмас-туганмас куч-қудрати дўстликдадир. Пўлатдан мустаҳкам, довулдан кучли шу дўстлик туфайли совет кишилари немис босқинчилари устидан ғалаба қозонишди. Ўзбек билан қозоқ халқининг дўстлиги қадимий ва абадийдир. Маншук Маметова қозоқ халқи учун қанчалик қадрли бўлса, ўзбеклар учун ҳам шу қадар азиз, қалбига яқин. Уз қизидай.

Миршароф МУҲСИМОВ.

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

МЕҲНАТ ДАРҒАЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ШУҲРАТИ КИТОБИГА ЁЗИЛИШ УЧУН
* УСТОЗ ВА ШОГИРДЛАР.
* ЧЎЛҚУВАРЛАРГА БАЛЛИ!
* «САВАЙ»—ТАЖРИБА ДОРИЛФУНУНИ.

АНДИЖОНЛИК ДОНГДОРЛАР

БУРИЛИШ ЙИЛИ

ТОШКЕНТДАН Андижонга йўл олган жажжигина «ЯК-40» самолёти пастлаб далаларни елпиб ўтаётган вақтда кўзимизга қизғиш ғишт ранг квадратлар ва кенг майдонларда оппоқ юлдузлар чарақлаб кўринди-да, самолёт ерга яқинлашган сари оқ денгизга чўкаётгандек бўлдик. Ҳақиқатан ҳам Андижон аэропорти мисоли пахта денгизидаги бир оролчадай эди. Биз бу «оролча»дан чиқиб, ўша пахтақайнар жойларга, пахтакор бободеҳқонлар ёнига боришга ошиқдик.

Бу ниятимизнинг рўёбга чиқишига катта ёрдам берган биринчи одам Бектош Раҳимов бўлди. Ҳамиша юз-кўзи кулиб турган, ёш бўлсада, областда ҳар бир ишга бош-қош бу моҳир раҳбарни шаҳар четида, Избоскан йўлида учратдик. Унинг ишчан кўринишидан маълумки, бутун область пахта фронтига қаттиқ сафарбар қилинган, бугун кечагидан кўра яхшироқ, эртага бугунгига нисбатан шиддатлироқ иш бориши керак. Чунки бу йил ўзгача йил, бурилиш йили!

Ҳақиқатан ҳам Андижон пахтачилигида бу йил катта бурилиш бошланган, пахтакорлар онгида, ишида ҳам том маъноси билан сифат ўзгаришлари юз берган ва бу ўзгариш кундан-кунга камол топмоқда. Бурилиш нималардан иборат? Аввало пахтачилик иши анъанавий деҳқончилик тажрибаси ва агротехника илми асосига қайта қурилди: алмашлаб экиш қатъият билан жорий қилинди, уруғчилик тубдан ўзгартирилди, энг муҳими — комплекс механизацияга кенг йўл очилди. Шунинг натижасида пахтанинг офати — ғўза раки деб аталмиш вилт чекина бошлади, қўл ишлари камайгач, суръат тезлашди, пахта эрта етилди.

— Андижон пахтачилиги шу йилдан эътиборан комплекс механизацияга ўта бошлади. Келаси йили эса республиканинг энг илғор механизациялашган областларига тенглашади! — деди Бектош Раҳимов. — Избоскан билан Бўз районини бориб кўринглар, областнинг бу соҳадаги байроқдорлари ана ўшалар.

Андижоннинг қадимдан пахтазор бўлган ерлари кичик-кичик карталардан иборат бўлиб, атрофи тутзор эди. Қадимдан бундай ерлар кетмонга таяниб келганди. Шунинг учун ва яна бир неча субъектив сабабларга кўра, Андижон далалари кейинги йилларгача комплекс механизациялашолмай ночор эди.

— Бу йил ана шу муз кўчди. Бу музни Избосканда ўртоқ Саримсоқов кўчириб берди, — деди обком секретари.

Узоқбой Саримсоқов ўзи ҳали ёш бўлса ҳам Андижон пахтачилигини комплекс механизациялаштириш ишида сочи оқарган одам. У «Савой» совхозида бу илғор иш учун курашиб катта тажриба орттирган одам. У Избоскан район партия комитетига биринчи секретарь бўлиб келган куниданоқ район пахтачилигини комплекс механизациялаштиришга киришди. Бу муҳим ишга қарши тўсиқ ҳам, баҳона ҳам кўп эди. «Ерларимиз кичик, машина теримига мослаб бўлмайди», дедилар. Узоқбой Саримсоқов шу хил далаларни пиёда кезиб чиқди-да, қишлоқ активлари билан бирга тутларни четга суриб, ерларни кенгайтирди. «Ерларимиз дўнглик, ғўзани бир томонлама суғориб бўлмайди, шунинг учун узунасига эгат ололмаймиз терим машинасига узунасига эгат керак» дедилар. Бу муаммонинг ҳам йўли топилди. Ерлар узунасига экилиб, суғоришда қирқма, шахмат усулида суғорилди. Теришда яна узун эгат ҳосил қилинди. Бу ҳам кифоя эмас эди. Чунки илгари яхши тайёрланмаган ерларга терим машинаси солиниб, нобудгарчиликка йўл қўйилгани сабабли машина теримининг обрўси тушириб қўйилган эди. Узоқбой Саримсоқов машина теримининг афзалликларини анъанавий пахтазор ерларда қунт ва донолик билан намойиш қилиб берди. Районда пахта етиштиришдан кўра пахта теришга кўп пул сарф бўларди. Машина терими бу сарфни уч баравар камайтирди. Шуни кўрган, билган избосканликлар комплекс механизацияга ўта бошладилар. Бу йил районда 80 процентга яқин пахта машиналарда терилмоқда. Ҳозир далада очилган пахтанинг ҳаммаси машинада терилмоқда. Натижада район областда кунига энг кўп пахта сотаётган райондир.

Худди шундай бурилиш вазиятини Пахтаобод райони далаларида ҳам ўз кўзимиз билан кўрдик.

— Бизда механик-ҳайдовчи энг севимли киши ҳисобланади, — дейди пахтаободликлар. — Кеча Ўрозбой Жумабоев бир кунда 21 тонна пахта терди. Ҳозир унинг номини бутун район аҳолиси билади. Унинг номини теримчилар қўшиққа қўшиб айтмоқдалар.

ДЎСТЛИК— ШУКУРМЕРГАН

СИРДАРЁнинг Дўстлик районида бўлган чоғимизда Мамажон Дадажонов билан унинг ҳамқишлоғи ва илк шогирди, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳафиз Полвонов ҳақида гаплашган эдик. Ўшанда у Ҳафиз Полвоновнинг бултурги ишидан мамнун бўлиб, унга бу йил катта умид боғлаганини айтган, аммо негадир бу йил «Совет Ўзбекистони» саҳифасида номи такрорланаётган сафдошлари орасида унинг номи кўринмаётганидан ташвишланган эди.

Биз Ҳафиз Полвоновни Марҳамат район Ильич номли колхоз Шукурмерган қишлоғининг Юқори Ровот пахталарини тераётган паллада учратдик. У ўз агрегати билан теримга тушганига уч кун бўлган экан. Пахталари жуда серҳосил бўлса-да, кеч очилибди, теримни кеч бошлабди. Аммо бу йилги юки оғир: мавсумда 550 тонна пахта теришга, терганда ҳам ҳар йилдагидан тоза, тўкмай-сочмай теришга ваъда қилган. Вақт ўтяпти. Шошилиш керак. Шунинг учун у машина теримининг биринчи куниданоқ қўш нормалаб пахта тера бошлади. Биринчи куни 10 тонна, иккинчи куни 11 тонна терибди. Учинчи куни эса 15 тонна учун отланибди. Биз у билан худди шу учинчи куни учрашдик...

Ҳафиз Полвонов колхозда омбор мудири эди. Мамажон Дадажонов Мирзачўлга чўл қувлагани кетгач, унинг ўрнини босмоқ ниятида тракторга минди ва неча йилдирки, комплекс механизация бригадасига бошчилик қилади. Қисқаси, у Мамажон Дадажонов изидан бораётган одам. Ўзи ёш бўлсада, саккиз ўғилнинг отаси, ишлаб чарчамайдиган механизатор бўлгани учун ўз бригадасида пахтанинг очилишини кутиб ўтирмай, пўлат отига миниб, қўшни бригада даласига чиқибди, лекин ўз ишидан сира рози эмас. Нега? У бригада Ҳафиз Полвоновнинг иш суръатига жавоб берадиган даражада машина теримига тайёр эмас экан. Полвонов шоштириб қўйибди. Натижада биз борган куни Полвонов тераётган пахтани ташиб кетишга ажратилган тележка улгурмаётганидан нолиди. Дарҳақиқат, бир тележка унинг пахтасини хирмонга ташлаб қайтгунча Полвонов бункерни пайкал четига тўкиб кетишга мажбур бўлди. Тележка келиб кетгунча Полвонов дала четига уч бункер пахта тўкиб қўйганди.

— Мамажон ака даласида қандай, Тўланбой қандай теряпти? — деб сўради Ҳафиз Полвонов.

— Ҳар бир терим машинасига икки тележка хизмат қиляпти, — дедик. Бир тележка пайкалнинг бу бошида турса, иккинчи тележка — нариги бошида бункерга оғиз очиб турибди. Машина бекор қолмайди, пахта тупроққа тўкилмайди.

Шундан кейин Ҳафиз Полвонов бригадирга, бригадир раисга қаради. Улар бу имо-ишорани қаттиқ танбеҳ деб тушундилар-да, Ҳафиз Полвоновнинг «зангори кема»си узлуксиз ишлаши учун дарҳол чора топдилар. Куннинг иккинчи ярмида Полвонов ҳам бункерини пайкалнинг ҳар икки томонида бўшатиб турди. Қайтишимизда Ҳафиз Полвонов узоқдан бизга нималарнидир ишора қилди. Унинг қўллари Мирзачўл томонга ишора қилинганидан маълум бўлдики, у ҳам ўз устози Мамажон Дадажоновга ва ҳамкасби Тўланбойга салом айтиб қўйишни ва «Совет Ўзбекистони» орқали «биз ҳам бўш келмаймиз» деб қўйишни илтимос қилмоқда эди.

ТУРДИХОН

ПАХТАОБОД районидаги «Правда» колхозининг 13-бригадаси бошлиғи Турдихон Тўхтабоева ўз дўстлари — 25 йигит ва қиз билан бирга 100 гектар пахта майдонида ҳар куни машинада 10-11 тонна пахта териб топшираётир.

Бу қишлоқнинг номи Гулшандир,
Тошлоқ чўлда битган янги боғ.
Бир оила, бир тану жондир,
Йигирма беш навқирон ўртоқ.

Тўрт йилдирки, улар тинмайди,
Ер ҳайдайди, экади чигит.
Даласидан тун-кун жилмайди,
Йигирма беш олов қиз, йигит.

Сардори ҳам уларнинг тенгсиз,
Шу атрофда чиндан тенгсиз қиз.
Пахтазори поёнсиз денгиз,
Ҳиммати ҳам шундай поёнсиз.

Турдихон деб атайлар уни,
Бир кўрсам деб орзу қиларлар.
Юлдузлар тарк этиб уйқуни,
Турдихонга маст тикиларлар.

Унга қуёш тўрт йилки, шайдо,
Даласига аямайди нур.
Ой кечалар бўлиб маҳлиё,
Кўрганидан жилмаяр масрур.

Орзу қилиб оталар: «Қизим
Турдихондай бўлсин» дейдилар.
«Кошки шундай ёнса юлдузим!»
Дея қанча мардлар куйдилар.

Тушида ҳам кўрмаган эди
Онажони ўз ҳаётида,
Қизи жавлон уради энди
«Ўзбекистон» номли отида.

Ана шийпон...
Нақ йўл бўйида
Сув сепилган оромгоҳ гулзор,
Худди бахтли ёшлар тўйида
Ясатилган каби интизор.

Тўйхонамас,
бу оддий бўстон,
Ҳар кунгидай сокин, саришта.
Йигирма беш қиз билан ўғлон
Ҳов... нариги картада ишда.

Меҳмонларни кўрди чоғи қиз,
Кемасини тўхтатди аста.
Оромгоҳга етиб келди тез,
Суҳбат қизиб кетди бирпасда.

Савол-жавоб...
Мен эса зимдан
Кузатаман бригадир қизни,
Асло қилмай фарқ ўз қизимдан
Сипоҳ, серзавқ, сертадбир қизни.

Аммо, бунда меҳнат буютган
Ўзига хос камолни кўрдим,
Мард йигитлар орзиқиб кутган
Матонатни, жамолни кўрдим.

У боққанда кўзлар ер чизар,
У кулганда яшнайди олам,
Ўзини энг бахтиёр сезар
Турдихоннинг меҳридан одам.

Шундай қиз бор Пахтаободда,
Қорасувнинг сулув қундузи,
На виқорли, на фавқулодда
Ўз элининг ардоқли қизи.

Ўзи содда, лекин меҳнати —
Пахтасининг довруғи улкан,
Ватанида унинг шуҳрати
Худди ёруғ юлдуздай кулган.

СУРАТДА: Турдихон Тўхтабоева (ўнгдан иккинчи) дугоналари орасида.
У. Раҳимов фотоси.

МАННОП ЖАЛОЛОВ ДАЛАСИДА

ОБЛАСТДА икки колхоз сводканинг олдида бормоқда. Бири Асакадаги Зокиржон Собиров колхози бўлса, иккинчиси Бўздаги Манноп Жалолов раислик қилаётган «XX партсъезд» колхози. Бу колхозлар ҳар жиҳатдан бир-бирига тамомила ўхшамайдиган хўжаликлардир. Бири қадимги коллектив рўзғори бўлса, иккинчиси қўриқдаги янги рўзғор. Бу янги рўзғор ҳам асосан асакаликлардан ташкил топган. Бири уруғчилик колхози — «Тошкент» навли чигит уруғи тайёрлайди, иккинчиси янги очилган ерларда эски уруғ пахтасини етиштиради. Бири бор ҳосилни қўлда теради, иккинчиси ҳосилнинг 80 процентдан кўпроғини машинада теради. Зокиржон Собиров даласида уч ярим минг колхозчи ишламоқда. Манноп Жалолов даласида эса ўн тўрт машина ҳайқириб юрибди. Бири уюшқоқлик билан ютаётган бўлса, иккинчиси механизация кучи билан ютмоқда.

Манноп Жалолов даласида бу йил ҳам мўл ҳосил етишибди. Дастлабки йилларда унинг ҳозирги даласида уч колхоз бирлашиб, ҳаммаси бўлиб 15 тонна пахта терилган бўлса, ҳозир бир парча ернинг ўзида ундан кўп ҳосил бор. Икки-уч йилдирки, бу колхоз областда биринчи бўлиб план бажаради. Ўтган йили Манноп Жалолов колхози планни 150 фоиздан ошириб, янги очилган қўриқ ерларнинг ҳар гектаридан 33 центнердан пахта ҳосили олди. Бу йил яна 80 гектар қўриқ очиб пахта экилди. Жами ердан гектар бошига 35 центнердан пахта олиш учун қаттиқ кураш бормоқда.

Раис бизни колхознинг илғор теримчиси билан таништирди.

— Қодиржон Абдураҳмонов... Бугунгача унинг бункеридан 120-тонна хирмонга тўкилди, — деди Манноп Жалолов. Штурвални оҳиста, эркин, лекин қатъият билан бошқариб бораётган йигитни кўрсатиб.

Биз уни кўпдан танир эдик. У Манноп Жалолов билан бирга Асакадан чўлга келиб қамишзорга биринчи ўроқ солган йигитлардан. У ҳозир моҳир механизатор, Манноп Жалоловнинг муносиб шогирди, «Ўзбекистон» «зангори кема»сининг капитани. У бутун Бўз районида кўп, тоза ва чаноқда қолдирмай пахта териш мусобақасининг байроқдори.

— Бўзда Қодиржондай механиклардан анча бор — дейди район партия комитетининг секретари Таваккал Топиболдиев, — қувониб айтишим мумкинки, уларнинг кўпчилиги коммунистлар. Область ва районнинг кўчма Қизил байроқлари ҳам коммунистлар қўлида. Эртага Бўз Москва районидан ўтиб, иккинчи ўринга чиқади. Бўз коммунистлари областда биринчи ўринни талашяптилар. Бу жуда қийин иш. Чунки Ленин райони коммунистлари ҳам аввалги шуҳратини тиклаш учун астойдил курашяптилар.

Бўз райони бу йил ўтган йилга нисбатан сал орқада бўлса ҳам, ҳозирги суръат унинг тезда олдинга ўтиб олишини кўрсатиб турибди. «XX партсъезд» колхози аввалги куни 6,5 процент пахта сотган эди. Бугун 7.5 процент сотди. Эртага 8 дан ошар эмиш. «Совет Ўзбекистони»да шу гаплар чоп қилинаётган чоқда Манноп Жалолов даласидан хушхабар келди. Унинг кунлик топширган пахтаси 8 процентдан ортибди. Йиллик план бажарилиш арафасида эмиш. Бўз районининг областда яна олдинга ўтиб олишига ишончимиз комил.

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ»ДА

ҚАДРДОНЛАРИМИЗ ҳузурига йўл олдик. Шерматобод ва унинг атрофидаги қишлоқлар кўп вақтлардан бери адабиёт, санъат аҳлининг маскани бўлиб қолган. Ҳамза шу ерда — Избоскан қишлоқларида бўлган, Ғафур Ғулом кекса мироблар билан улфатчилик қилган. Қорасув бўйларидаги оқсоқоллар Мукаррамахонни ўз қизидай ардоқлайди. Умуман, бу тенгсиз гузал чаманларга келмаган, кўрмаган, илҳом олмаган шоир ва санъаткор топилмаса керак.

Шермат Юсупов вафот этгандан кейин «Шарқ юлдузи» колхозига унинг шогирди Мамадали Суяров раислик қилади. Шу йиллар пахта ҳосилини ошириш, вилт балосига қарши кураш йиллари, ободончилик, қурилиш йиллари бўлди. Аммо бир жумбоқ ҳамманинг бошини қотирди: ҳосил жойида-ю, даромад жойида эмас! Нима гап! Нечун шундай?

Билимдонлар таҳлили шуни кўрсатдики, қўл меҳнати даромаднинг мўмайгина қисмини ўпириб кетяпти. Айниқса қўл терими. Хўш, нима қилиш керак? Бу саволнинг жавоби «Шарқ юлдузи» пахтакорлари учун янгилик эмас эди. Ахир, республикада, ҳатто шу яқиндаги «Савой» совхозида «зангори кема»лар жонга аро киришяпти-ку! Ахир, давлат машинада терилган пахтани юқори нархда сотиб оляпти-ку! «Шарқ юлдузи» илғор хўжаликлардаги юлдузлардан ибрат ола бошлади. Биринчи навбатда «Савой»дан.

Бу ўзгариш, бурилиш осонликча амалга ошмади, албатта. Ишни қолоқ кишилар онги-тушунчасини ўзгартишдан бошлашга тўғри келди. Суяров ҳам кундузлар елиб-югурар, кечаларни бедор ўтказар эди. Ҳисоб-китоб, баҳс, тортишувлар, дўстлар мадади, ҳаммадан ҳам партия ташкилоти пахтакорлар юрагига тўлдирган ишонч аста-секин самара бера бошлади.

«Шарқ юлдузи» кунлик пахта топширишни 5 процентга етказди. Ҳали шу вақтгача колхоз тарихида бунақанги суръатга эришилгани йўқ эди.

Далаларда 21 та машина олтин теряпти, шулардан 10 таси янги тўрт қаторли «зангори кема». Бултур қўлини қабартириб пахта терган, кўрак узган қиз-йигитлар моҳир чавандозлардек пўлат отларни яғил майдонларга суриб, теримда мўъжизалар яратмоқдалар.

«САВАЙ» ДА БИР ОҚШОМ

САВОЙНИНГ марказий посёлкасига ғира-шира оқшомда кириб бордик. Обод район марказини эслатадиган сердарахт кенг йўл, икки қаватли сернур бино, гавжум гулзор. Бино олдидаги хиёбонда ранг-баранг кўрсаткич тахталар, жадваллар, сводкалар.

Совхоз директори Бозорбой Абдураҳмоновни эшигига «Кассир» сўзи ёзилган хонадан топдик. Механик-ҳайдовчиларга маош бериш олдидан рўйхатни яна бир бор кўздан кечираётган экан.

Совхоз миришкорлари пахтани обдон очилтириб яқиндагина теримга тушганлар. Биринчи теримда план, иккинчи теримда мажбурият бажарилиб, гектаридан 32 центнердан ҳосил кўтарилади.

Кеча 4 процент пахта терилди, бугун 4,5, эртага 5! Бора-бора кунлик терим 8-9 процентга чиқади. Булар рақамлар, холос. Бозорбой шуларни айтиб берар экан, биз Избоскан ва Пахтаобод, Бўз ва Марҳамат — ҳамма-ҳамма жойда механизаторларнинг савойликлар ҳақида фахрланиб айтган сўзларини эслаймиз. Ҳафиз Полвонов ҳам, Манноп Жалолов ҳам савайликлардан миннатдор.

Қош қорайиб далага чиқолмай қолдик. Аммо бу ерда, совхоз идорасида механик-ҳайдовчилар суҳбатидан машина теримида янгича ҳақ тўлаш тартиби ҳақида юрак сўзларини, ташаккурларини эшитдик.

«Савой» совхози «зангори кема» капитанларининг Мурожаатидаги қуйидаги сўзлар қалбимиздан тақдирланди.

«Деҳқоннинг оғирини енгил қилаётган механизатор ўртоқлар! Бизни халқ дала гвардиячилари деб эъзозлайди. Биз ҳам гвардиячиларга хос ғайрат билан ишлайлик, ишда жасорат кўрсатиб, элни хурсанд қилайлик. Халқ бойлигини тезроқ йиғиштириб олайлик. Ишга, ўртоқлар!»

МАНЗИЛ ЧИРОҚЛАРИ

„ЯХШИ ОТ кейин чопади» деган гап пахтачиликда кони-зарар. Бу мақолни «Яхши от олдин чопади» деб ўзгартириш керак. Ҳар кун 5-6 процентдан пахта топшираётган бригадалар, бўлимлар, колхозлар, совхозлар кўпайиб боряпти. «Яхши от»лар шулар!

Ленин районидаги «Правда Востока» колхозида бўлиб, раис Зокиржон Собиров билан суҳбатлашдик. Асаканинг қадимий полвонларини эслатадиган, белига қулоч етмайдиган паҳлавон экан. Аммо, Рустами-достонни эслатадиган бу азаматнинг нозик қалби, чуқур билими, айниқса иқтисод фанига моҳирлиги бизни ҳайратда қолдирди.

Колхоз далалари Ленинск шаҳрининг нақ ёнбошидан бошланади. Табиийки, бундай хўжалик шаҳар аҳолисини сабзавот билан ҳам таъминлаши керак. «Правда Востока» колхози 10 минг тонна сабзи, картошка, пиёз, карам, қизилча, хуллас сабзавотнинг ҳамма турларини топшириб бўлган.

Шу кунларда пахта йиғим-терими авжида. Колхоз 2328 гектар пахтазорнинг ҳаммасига «Тошкент-1» уруғлик чигити экkан. Гектаридан 35 центнердан ҳосил кўтариш мўлжалланмоқда. «Оқ олтин» қайнаб ётибди. Бироқ пахтанинг ҳаммаси қўлда териб олиниши керак. Масала шунда.

— Четдан ҳашарчи чақирмасдан шунча ҳосилни қўлда териб олиш мумкинми? — Раисга берган биринчи саволимиз шу бўлди.

— Интизомга боғлиқ, — дейди Зокиржон ака бамайлихотир. — Онгли интизомга, бурчни, масъулиятни сезишга боғлиқ. Колхозимиз аъзолари — ҳавас қилса арзигули садоқатли кишилар. Мана, бугун планимиз 80 дан ошди. 29 сентябрда 100 бўлади. Ҳар куни 4 процентдан пахта териб топширяпмиз.

Раис илғор бригадалар ҳақида сўзлаб берди. Дарвоқе, боя колхозга келганимизда раис бизни анчагина «кутдириб» қўйган эди. Кейин билсак, планини бажарган 35-бригада аъзоларини, бригада бошлиғи Абдуфаттоҳ Умрзоқовни табриклагани кетган экан.

Яхши одат. Ахир, яхши сўз, сидқидил ташаккур қанот бўлиб кўкларга кўтаради инсонни.

Манзил яқин. Манзил чироқлари ҳозирданоқ чарақлаб кўрина бошлади. 29 сентябрда план тўлади, 10 октябрда — мажбурият!

ОТАЛАР ВА БОЛАЛАР

АСАКАНИНГ марказида районни ўрганиш музейи очилибди. Унга кирган киши беихтиёр Меҳнат Қизил Байроқ орденига қарайди-да, унинг остидаги ярим газлик шаҳодатномани ўқийди. «Бу шаҳодатномага Охунбобоев отанинг шахсан ўзлари имзо чеккан» дейди экскурсовод. Бу воқеанинг ўз таърифи бор. Бир вақтлар аввалги Асака — Ленин райони Ўзбекистондагина эмас, бутун мамлакатда пахтадан энг юқори ҳосил етиштирган ва республикада юқори ҳосил учун юриш бошлаган район эди. Ўша кезларда бу районнинг илғор ишлари газеталарнинг саҳифаларидан сира тушмасди, илғор пахтакорларнинг қурултойлари ҳам кўпинча Асакада ўтказиларди. 30-40 центнерчилик ҳаракати шу районда бошланган эди. Пахтачиликдаги «Янги усул» — агротехника дастлаб шу районда жорий қилинган эди. Шунинг учун ҳам асакаликлар «пахта устаси» деган ном олиб, бошқа районларда тажрибакорлик қилган эдилар. Негадир бир вақтлари довруғи чиққан бу район кейинги йилларда қолоқ бўлиб қолган эди.

Район партия комитетининг янги сайланган биринчи секретари Низомжон Қодиров райком ишини шу жумбоқни ечишдан бошлади. У аввало коммунистлар билан бирма-бир суҳбатлашиб чиқди. Маълум бўлдики, коммунистларнинг жиғибийрон бўлиб берган маслаҳатлари кўп йиллаб оғиздан чиқиб, ерда қолган ёки қоғозга тушиб, делода чанглаган. Низомжон Қодировнинг фикрича, бу маслаҳатлар жуда фойдали бўлиб, амалга ошса, районга катта манфаат келтириши мумкин. Шундан кейин янги секретарь бир вақтлар Ленин районининг устунлари бўлган ва ҳозир кексайиб қолган оқсоқоллар билан учрашди, обдон гаплашди. Кексалар кўпдан ичда сақлаб юрган гапларини мириқиб гапириб бердилар. Шундан кейин Қодиров қаерга бормасин, ким билан учрашмасин, Ленин районининг аввалги шуҳратини тиклаш ҳақида гапира бошлади. Унга кекса ва ёшлар фаол кўмаклаша бошладилар. Шуҳратни тиклаш ҳаракати оммавий тус олди.

Натижаси бир мавсумнинг ўзидаёқ кўзга кўриниб қолди. Далаларда юқори ҳосил етиштирилди, йиғим-терим ҳам барвақт ҳамда уюшқоқлик билан бошланди. Шунинг учун ҳам Ленин райони областда териш ва топширишда энг олдинда бормоқда. Биз район далаларида кетма-кет план бажараётган бригадаларни кўрдик. Низомжон Қодировнинг айтишича, район октябрь ойининг дастлабки ҳафталарида планини бажаради. Қўшимча мажбурияти ҳам улуғ айём кунларига адо этилади.

* * *

Обком секретари М. Муҳитдинов билан ҳамма районларда бўлдик. Юқорида ҳикоя қилганимиздек, область партия комитетининг биринчи секретаридан колхоз бошланғич партия ташкилотларининг секретарларигача, райком раҳбарларидан оддий механизатор-коммунистларгача, агрономлардан теримчиларгача—кўпгина андижонликлар билан бақамти келиб, бафуржа суҳбатлашдик, ёзувчилик одатимизга биноан, уларнинг юрагига «қўл солиб» кўрдик. Шу учрашувлар, суҳбатлар натижасида Андижон пахтакорларининг бу йил ҳам албатта ғалаба қозонишига, бинобарин, бу зафар, қувонч бултургидан анча аввал келишига қатъий ишонч ҳосил қилдик. Дарҳақиқат, поёнсиз далаларда оппоқ очилиб ётган ва очилаётган пахта шундан далолат беради. Дарҳақиқат, машина теримининг авж олдирилаётгани, «зангори кема»лар буюк хирмонининг салмоғини бу йил албатта, 200 минг тоннага етказишга қилинган аҳд шундан далолат беради. Ниҳоят, ҳар кун йиллик планнинг 3 процентидан ошириб «оқ олтин» топширилаётгани катта-кичик барчанинг Ўзбекистон Меҳнат шуҳрати китобига ёзилиш учун қилаётган унумли меҳнати, пахта майдонларида тонгда бошланиб, тунгача давом этаётган буюк иш, умумхалқ сафарбарлиги ва сидқидил жосорат шундан далолат беради.

Комил ЯШИН,
Ҳамид ҒУЛОМ,
Иброҳим РАҲИМ.

СУРАТДА: моҳир механик-ҳайдовчи Ҳафиз Полвонов.

Шарифахон Эралиева Балиқчи районидаги «Пахтакор» колхозининг донгдор теримчиларидан. Мавсумда 12 тонна пахта териш мажбуриятини олган Шарифахон хирмонга ҳар куни 100 килограммдан ошириб «оқ олтин» тўкмоқда. Суратда: Ш. Эралиева.

70 ёшли Музропшо ота Рустамов пахтакорларга ёрдам бериш учун ҳар куни Москва районидаги Киров номли колхоз даласига чиқади. Суратда: 10 тонналик хирмон уйишга аҳд қилиб, кунига 100 килограммга етказиб пахта тераётган Музропшо отани кўриб турибсиз.

Ушбу суратдаги қизлар Балиқчи районидаги «Пахтакор» колхозининг машъалдорлари. Иккиси дугона Мутабар Мўйдинова билан Замира Воҳидова ўзаро мусобақалашиб, кунига 120-150 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар.

У. РАҲИМОВ ва А. ВАРАПАЕВ фотолари.

ЎЛКАМИЗ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

ШУДРИНГ ҚЎЙНИДА БОДРИНГ

Тонг маҳали полиз оралаб оппоқ шудринг қўйнидан барра бодринг узганмисиз? Ана шу банорас тўнли «меҳмоннинг» асл ватани қаер эканлигини биласизми? Бодрингнинг асл ватани Индонезия тупроқларидир. Ўзбекистонга эса Болгариядан келтирилган. Ўтган асрнинг охирларида Тошкентнинг чеккасида «Болгар огороди» ташкил топиб. Ўзбекистонда экилаётган ҳозирги бодрингларнинг дастлабки навлари шу ерда иқлимлаштирилган.

Бодринг ҳамма мавсумда суюб истеъмол қилинади. Унинг «Марғилон», «Ўзбекистон», «Қўйлиқ», «Ўзбекистон тезпишари» каби навлари бор. Марғилон навлари айниқса жуда машҳур. Бодринг республикамизнинг ҳамма жойида экилади. Ҳамма мавсумда унинг бозори чаққон. Шунинг учун бодрингни йилнинг тўрт фаслида ҳам узлуксиз етиштиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Самарқанд районидаги «Москва» колхозининг соҳибкорлари плёнка остида бодринг етиштиришнинг ташаббускори бўлиб чиқдилар.

Бу хўжалик бодрингдан катта даромад ҳам кўрмоқда. Плёнка остидаги ҳар гектар ердан 6-8 минг сўм фойда олинмоқда. Тошкент область Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонлари ҳам полиз экинларининг устаси деб ном чиқаришган. Улар бу йил 17 гектар майдонда бодринг етиштириб, гектаридан 22 тоннадан ҳосил олишди.

Бодринг етиштириш, унинг ҳосилини ошириш ва барвақт пиширишш кўпдан буён олимларнинг диққатини жалб қилиб келмоқда. Ўзбекистон сабзавотчилик ва полиз экинлари ҳамда картошка етиштириш илмий-тадқиқот институтида биология фанлари доктори В. Я. Волков раҳбарлигида бодрингнинг юқори ҳосилли навлари яратилди. Олим янги нав бодрингдан гектарига 25—30 тоннадан ҳосил олиш мумкинлигини амалда исботлади.

Йилнинг тўрт фаслида ҳам бодрингнинг харидори кўп. Бодрингга барака, полиз соҳибкорлари!

Ер юзида

ГРЕК ИШЧИЛАРИНИНГ АВАНГАРДИ

●

КУН ТАРТИБИДА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ МАСАЛАСИ

●

УРУШ ВАСВАСАСИ

МАШАҚҚАТЛИ ВА ШОНЛИ ЙЎЛ

Греция Коммунистик партияси машаққатли ва шонли йўлни босиб ўтди. Бу йўл қурбонлар ва оғир синовлар йўли эди. ГКП ўзининг ташкил топган биринчи кунлариданоқ мамлакатда туб ижтимоий ўзгаришларни амалга оширишни мақсад қилиб қўйди. У ишчилар синфининг ва мамлакатдаги барча меҳнаткашларнинг миллий мустақиллик учун, жамиятни демократик асосда янгилаш ва социализм учун курашига раҳбарлик қилишни ўзининг тарихий вазифаси деб билди. ГКП грек ишчилар синфининг йирик ҳаракатларига раҳбарлик қилди. Оғир реакция шароитларида коммунистлар ғоят махфий иш олиб бордилар. Греция Компартиясининг тарихи фашизмга ва урушга қарши, тинчлик ва демократия учун, жонажон мамлакат мустақиллиги учун қаҳрамонона кураш йилномасидир. 1941 йилнинг 6 августида немис-фашист босқинчилари ўз шериги Италия фашистлари билан бирга Грецияни оккупация қилган даврда айниқса грек коммунистлари ўз халқига чексиз садоқат кўрсатдилар. Греция учун оғир бўлган ана шу дамларда қирол ва ҳукумат аъзолари мамлакатни тақдир ҳукмига топшириб, Мисрга қочиб кетишди. Улар грек халқининг фашизмга қарши кураш олиб борган барча йиллари давомида Мисрда беркиниб ётишди. Монархиячилар босқинчилар билан ошкора ҳамкорлик қилдилар, буржуа демократик партиялар эса томошабин бўлиб, бетараф туришди. Халқ оммасининг фашист босқинчиларига қарши курашига коммунистлар бошчилик қилишди. Коммунистик партиянинг кўпгина раҳбар арбоблари фашистлар агрессияси вақтида ҳукуматнинг саросимага тушганлигидан фойдаланиб қамоқ ва концлагерлардан қочиб кетишди. Улар газеталар, кўплаб варақалар чиқаришди. Бу газета, варақалар кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида тарқатилди.

1941 йилнинг июль ойида Греция Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми барча грек коммунистларига хитобнома эълон қилди. Марказий Комитет бу ҳужжатда халқнинг фашист босқинчиларига қарши, миллий озодлик учун курашига баҳо берди ва мамлакатдаги барча антифашистик кучларни босқинчиларга қарши миллий курашни кучайтиришга даъват қилди.

Курашнинг дастлабки кунлариданоқ душман корхоналарида қўпорувчилик ҳаракатлари авж олиб кетди. Чунончи Тиррей шаҳрида ватанпарварлар душманнинг қурол-аслаҳа ортилган 5 кемасини портлатишди. Фашист армиясининг ўқ дорилари сақланадиган йирик омборларини яксон қилишди. Темир йўлларда немис ва итальян фашистларининг бешта жанговар эшелонини ишдан чиқаришди. Аэродромларда душманнинг ўнлаб самолётларини нобуд қилишди.

Мамлакат босиб олинган дастлабки ҳафтадаёқ партизанлик ҳаракати бошланди. Ўн минглаб греклар қурол билан жонажон Ватан мустақиллигини ҳимоя қилиш учун тоғларга чиқиб кетишди. Партизанлар мунтазам равишда душманнинг ҳарбий қисмларига, ҳарбий объектлари ва алоқа воситалари коммуникацияларига ҳужум қилиб туришди. Совет Иттифоқининг Гитлер Германиясига қарши Улуғ Ватан уруши Греция халқининг миллий-озодлик курашини яна ҳам жонлантирди. Коммунистлар барча антифашистларни ягона ташкилотга бирлашишга, қаршилик кучларини бирлаштиришга чақирди.

Бундан 30 йил муқаддам 1941 йилнинг 27 сентябрида ГКП Марказий Комитетининг ташаббуси билан ЭАМ — Миллий-озодлик фронти ташкил этилди. Шаҳарнинг ҳар бир кварталида, ҳар бир посёлка ва корхонада қаршилик ҳаракати ташкилотлари тузилди. Бу ташкилотлар ишчи ва хизматчиларнинг иш ташлашларига бошчилик қилишди. Босқинчиларга қарши қуролли кураш олиб боришди.

Фашист босқинчилари сингари кучли ва маккор душманга қарши кураш барча қуролли қаршилик ҳаракати кучларини ягона раҳбарлиги бўлган ҳарбий ташкилотга бирлаштиришни тақозо қилар эди. ЭАМ шу мақсадда 1941 йилнинг декабрь ойида Халқ озодлик армияси — ЭЛАСни тузди. Босқинчиларга қарши курашаётган барча партизан отрядлари ЭЛАСга бирлашдилар.

ЭЛАС фашист босқинчиларига қарши жанговар кураш йилларида ҳақиқий мунтазам армияга айланди. Ўша вақтларда ЭЛАС фашистларнинг 12-14 дивизиясини саросимага солди. 1943 йилнинг ёзида бу армия Грециянинг қарийб учдан икки қисмини босқинчилардан озод қилди. Айни пайтда ЭЛАС мамлакатда демократик ўзгаришлар қилишга ҳам интилди. Бу ўзгаришлар кенг халқ оммасига маълум қилинган миллий-озодлик программасига асосан амалга оширилди. Озод қилинган территорияларда халқ ҳокимияти органлари, халқ советлари сайлаган халқ судлари ва халқ милицияси тузилди.

1944 йилнинг 10 мартида миллий-озодлик сиёсий комитети ташкил этилди. Бу комитет — муваққат демократик ҳукуматнинг вазифасини бажариб келар эди. 1944 йилнинг сентябрида совет қўшинларининг Румыния ва Болгарияга кириши туфайли ЭЛАС фашист босқинчиларига қарши ҳужумга ўтди ва октябрь ойининг охирларига келиб Грецияни душманлардан батамом тозалади. Минглаб коммунистлар Ватан озодлиги йўлида қурбон бўлдилар.

Ҳозирги кунларда Греция яна жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътиборини ўзига тортмоқда. 1967 йилнинг 21 апрелида реакцион ҳарбийлар хунтаси томонидан ҳокимиятнинг босиб олиниши ва мамлакатда диктаторлик режими ўрнатилиши грек халқини ҳам, бошқа халқларни ҳам чексиз ғазаблантирди.

Мана беш йилдирки, мамлакатда фавқулодда ҳолат сақланиб турибди. Террор ва зўравонлик, хибсга олиш ва таъқиблар бирор кун ҳам тинмаётир. Ҳозирги кунда Грециянинг концлагерлари ва турмаларида демократия, озодлик ва мамлакат мустақиллиги учун, ўз халқининг келажаги учун курашган юзлаб коммунист ватанпарварлар азоб чекмоқда.

Афина ҳарбий хунтаси диктаторлик режимининг тугунлари — грек демократларига озодлик!

С. САФАЕВ,
грек демократлари билан бирдамлик Совет комитетининг аъзоси.

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

ПРАГА. Бу ерда Чехословакия — Совет дўстлиги иттифоқи Марказий Комитети Президиумининг мажлиси бўлиб ўтди.

Чехословакия — Совет дўстлиги иттифоқи Марказий Комитетининг раиси Г. Ганес раислигида ўтган мажлис қатнашчилари Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съездидан кейин ва сайлов олди кампанияси даврида бажарилган ишлар тўғрисидаги ахборотни муҳокама қилишди.

Президиум Чехословакия — Совет дўстлиги иттифоқининг активлиги барча сиёсий-тарбиявий ишлар соҳасида ошиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилди.

Президиум баъзи ташкилий масалаларни, шунингдек, Чехословакия — Совет дўстлиги ойлигини ўтказишга тайёргарлик қандай бораётганлигини ҳам муҳокама қилди.

(ТАСС).

ТУРКИЯ КОНСТИТУЦИЯСИГА ЎЗГАРТИШ КИРИТИЛДИ

АНҚАРА, 24 сентябрь. (ТАСС). 1961 йилги Туркия конституциясига қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида парламент қабул қилган қонунни Туркия президенти Жавдат Сунай тасдиқлади.

Янги қонун ижрочи ҳокимият ҳуқуқларини кенгайтиради. Тузатишларда, чунончи ҳукуматга декретлар шаклида қонунлар нашр эттириш, университетларни, касаба союзларни, матбуот ва радиони назорат қилиб туриш, махсус судлар тузиш ҳуқуқини бериш кўзда тутилади, шунингдек ҳарбий ёки фавқулодда ҳолат жорий қилиш процедураси жўнлаштирилади.

БМТ XXVI СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 24 сентябрь. (ТАСС). Кеча, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг Бош комитети Бош Ассамблея XXVI сессиясининг узил-кесил кун тартибини тузишни ниҳоясига етказди.

97 моддадан иборат кун тартиби Бош Ассамблея тасдиқига ҳавола қилинади. Кун тартибидан тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашнинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар ташаббуси билан киритилган энг муҳим масалалари жой олди. Булар орасида «Қуролсизланишга бағишлаб жаҳон конференцияси чақириш» масаласи, Ой тўғрисида халқаро шартнома ишлаб чиқиш масаласи, химия ва бактериология қуроли, денгизлар ва океанлар тубидан тинч мақсадларда фойдаланиш масалалари ва бошқа масалалар бор.

СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакили Я. А. Малик «Қуролсизланишга бағишланиб жаҳон конференцияси» чақириш масаласи сессия кун тартибига киритилганлигинниг алоҳида аҳамияти борлигини уқтириб ўтди. Қуролсизланиш проблемаси, деди у, умуман жаҳон вазияти учун биринчи даражали аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи жаҳон халқлари тортаётган ташвишга қўшилиб, қуролсизланиш соҳасида кенг программани, ҳатто ёппасига ва батамом қуролсизланишни мана шундай изчиллик билан ҳар доим таклиф қилмоқда. Қуролсизланиш масаласининг бутун комплексини кўриб чиқиши мумкин бўлган жаҳон конференциясини чақириш тўғрисидаги совет ташаббуси мана шу вазифанинг ҳал қилинишига тўла-тўкис жавоб беради.

Халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисида ўтган сессияда қабул қилинган Декларациянинг ҳамда мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларацияни амалга оширишга тааллуқли масалалар ҳам сессия кун тартибига киритилди.

Навбатдаги масалалар орасида Яқин Шарқдаги аҳволни ҳамда Исроилнинг оккупация қилинган территориялардаги ғайри-қонуний фаолиятини текшириб чиққан махсус комитетнинг докладини ҳар томонлама муҳокама қилиш масаласи ҳам бор.

Африканинг жанубида мустамлакачиликни ва ирқий камситишни тугатиш билан алоқадор масалаларнинг ҳаммаси сессиянинг кун тартибида узил-кесил қолдирилди.

ПЕКИНДА НИМА БЎЛЯПТИ

ХХР ташкил топган куннинг 22 йиллиги байрами арафасида Пекиндаги вазият одатдагига унчалик ўхшамайди.

Расмий Хитой доираларидан олинган хабарларга кўра, бу йил 1 октябрда традицион оммавий намойиш ўтказилмайди. Ҳолбуки, бундан бир неча кун муқаддам Пекинда байрамга тайёргарлик кенг авж олдириб юборилган эди. Сентябрь ойининг бошларидаёқ ҳамма кўчаларда ва майдонларда намойишга тайёргарлик кўраётган жуда кўп колонналарни кўриш мумкин эди. Шиорлар янгиланди, янги шиорлар илиб қўйилди. Лекин, тахминан 15 сентябрдан бошлаб намойишчилар колонналарининг машқлари бутунлай тўхтатилди, шиорлар устига бўёқлар суртиб қўйила бошланди.

Японияда чиқадиган «Асахи» газетаси хабардор манбаларга асосланиб Пекин маъмурлари ҳарбий хизматчиларнинг ҳамма отпускаларини бекор қилди, бошқа жойлардаги солдатларга эса ўз қисмларига қайтиб келиш ҳақида буйруқ берди, деб хабар қилди.

Хитой доиралари мамлакат ичида нима бўлаётганлигини сир тутиш учун энг қаттиқ чораларни кўрмоқдалар.

Ғарбдаги информация агентликлари Пекиндаги воқеаларнинг сабаблари хусусида ҳар хил тахмин қилмоқдалар. Лекин булар — тахминлардир. Шу нарса равшанки, бир қанча жиддий ички сиёсий воқеалар шу кунларда ХХРдаги умумий вазиятга таъсир қилмоқда.

Авваллари ҳам неча бор қилинганидек, Пекин раҳбарлари ички мушкулликлардан антисоветизм тўлқинини яна кучайтириш йўли билан бир амаллаб қутулиб олмоқчи бўладилар.

Пекиндаги журналист доираларга маълум бўлган хабарларга қараганда, байрам маросимлари бекор қилинганлиги мамлакат аҳолисига гўё Хитойга «шимолдаги чегаралардан таҳдид солмоқдалар», Хитой территориясига ҳужум тайёрланмоқда ва шу сабабли миллий байрамни одатдагидек нишонлаш имконияти йўқ, деб тушунтирилмоқда.

Хуллас, аҳоли орасида советларга қарши кайфиятни авж олдириш йўлида янги уринишлар қилинмоқда. Шу муносабат билан хитойларнинг «урушга шайлан» деган шиори остидаги кампания активлаштирилмоқда. Шу муносабат билан Пекиндаги кузатувчилар милитаристик кампания авж олдирилаётган пайтда империализмга қарши пропаганда кучайтирилмаётганлигига эътиборни жалб қилмоқдалар. Аксинча «Америка империализми» тўғрисидаги шиорлар сони анча камайиб қолди.

Хитой раҳбарлари ўзининг эски сиёсатига амал қилиб, бу сафар ҳам мамлакатда рўй берган қийинчиликлар учун айбни ташқи омилларга тўнкаб, Совет Иттифоқи томонидан хавф бор, деган ёлғон гапларни айтаётганликлари ва шу тариқа Хитой халқининг эътиборини ўткир, ички сиёсий проблемалардан чалғитиб юборишга уринаётганликлари равшан кўриниб турибди.

(ТАСС).

ЯНА БИР ҚОТИЛЛИК

ГАВАНА. Доминикана республикасининг пойтахтида яна бир сиёсий жиноят қилинди. Сиёсий полиция агентлари «янги Доминикана республикаси учун кураш иттифоқи» деб аталган прогрессив, сиёсий гуруҳнинг раҳбари Омеро Эрнандес Варгасни ўлдирдилар.

Пренса Латина агентлиги мухбирининг шу тўғрисида Санто-Домингодан берган хабарида айтиладики, Доминикана республикасида одам ўлдириш мамлакатдаги ҳукмдор гуруҳнинг ўз сиёсий рақибларидан ўч олиш мақсадида қўлланаётган оддий методлардан бири бўлиб қолди. (ТАСС).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Ўйлаб топ? 10.00 — Она-Ватан. 10.55 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Ўзбекистонда қозоқ адабиёти ва санъати декадаси олдидан. «ЗАМАНДАС» программаси. 18.00 — Ахборот. **Ўзбек тилида:** 18.20 — Бугун — машинасозлар куни. 19.00 — Концерт. 20.05 — Ахборот. 20.25 — Телеспектакль. 21.25 — Пахта терими кундалиги. 23.30 — **Баҳор** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 10.00 — **Чақириқ** (бадиий фильм). 15.00 — МОСКВА. **Илья Муромец** (бадиий фильм). 16.30 — Эрмитаж хазиналари. 17.00 — Мардлик йўллари. 17.30 — Цирк томошалари. 18.15 — Халқаро программа. 18.45 — Алло, талантларни излаймиз. 20.00 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.25 — Телеспектакль.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/IX да **Ёрил тош** (кундуз), **Оққуш кўли** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/IX да **Бой ила хизматчи**, 28/IX да **Олтин девор.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва Давлат цирки артистларининг гастроллари.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Дунё (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «СПУТНИК», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 3.20 минутда).

Ҳалокатли хато — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Митти қайиқча (эрталаб соат 10, кундуз 2, 4 ва кеч 9.45 минутда). **Менинг сўнгги тангоим** (кундуз соат 12; кеч 6 ва 8 да). **Мазондарон шери** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Ўн икки стул (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Музика садолари — «МОСКВА» (кундуз соат 12.30 минут ва кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Ёввойи қалб — «ФЕСТИВАЛЬ».
Дунё (2 серия) — «ХИВА».

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ЭЛЛИК ТЎРТИНЧИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

26 СЕНТЯБРДА
Ҳамза
БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ
(3 пардали драма)

28 СЕНТЯБРДА
Э. Воҳидов
ОЛТИН ДЕВОР
(3 пардали комедия)

30 СЕНТЯБРДА
А. Қаҳҳор
АЯЖОНЛАРИМ
(3 пардали комедия)

Спектакллар кеч соат 7 яримда бошланади.

Касса эрталаб соат 10 дан ишлайди.

ЙИРИК ГАБАРИТЛИ ЭЛЕКТР УСКУНАЛАРИ ВА КАБЕЛЬ МАҲСУЛОТЛАРИ БАЗАСИ ҳамда «УЗЭЛЕКТРОПРАДИОПРИБОР» КОНТОРАСИ ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ МУНОСАБАТИ БИЛАН РЕСПУБЛИКАДАГИ ҲАММА ИСТЕЪМОЛЧИЛАРГА

1 ДАН 20 ОКТЯБРГАЧА

МАҲСУЛОТЛАРНИ ТАРҚАТМАСЛИГИНИ БИЛДИРАДИ

Ҳамма маҳаллий истеъмолчилардан 1 октябргача туққиз ойлик фондга ажратилган маҳсулотларни олишларини сўрайди.

«Узглавэлектроснабсбит».

РЕСПУБЛИКА «УЗГЛАВХИМСНАБСБИТ» БАЗАСИ

инвентаризация қилиниши муносабати билан

1 ДАН 20 ОКТЯБРГАЧА

МОЛЛАРНИ ТАРҚАТМАСЛИГИНИ ҲАММА ИСТЕЪМОЛЧИЛАРГА БИЛДИРАДИ

РЕСПУБЛИКА «УЗГЛАВМЕТАЛЛОСНАБСБИТ» БАЗАСИ ИСТЕЪМОЛЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Инвентаризация муносабати билан металл хом ашёлари

1 ДАН 20 ОКТЯБРГАЧА

тарқатилмайди.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, ВОҚЕАЛАР, БЕЛЛАШУВЛАР

ЧЕМПИОНЛИК ИШТИЁҚИДА

Қуёшли ўлкамиз пойтахтида меҳмон бўлиб турган динамочи-теннисчилар мусобақаси бугун ниҳоясига етади. Бир ҳафта давом этган курашга якун ясалади. «Динамо» жамияти Бутуниттифоқ шахсий чемпионатида биринчиликни олиб, фахрли ном эгаси бўлиш қайси спортчига насиб этаркин? Қизлар группасида ҳал қилувчи финал ўйинида ўзаро куч синашиш ленинградлик Анна Еремина билан киевлик Галина Бакшеевага тўғри келди. Ҳар иккала спортчи ярим финал ўйинида ўз рақибларини йирик ҳисоб билан ютишди. Анна киевлик Петровани 2:0 билан мағлубиятга учратган бўлса, Бакшеева грузин теннисчиси Тухарелини (3:6, 6:2, 6:1) 2:1 ҳисобида енгди. Шундай қилиб бу икки ғолиб финалда куч синашадиган бўлди.

Ўтган куни йигитлар ўртасида чоран финал ўйинлари ўтказилди. Бунда ярим финалда учрашиш ҳуқуқини теннисчилардан Лейус, Егоров, Сивохин ва Павловлар қўлга киритдилар. Шу куни финалчининг бири аниқланди. Ярим финалда Сивохин Павлов билан беллашиб, 3:0 ҳисобида ғалабага эришди. Жуфт-жуфт бўлиб ўйнашда йигитлар биринчи бўлиб финалга чиқишди. Ҳал қилувчи бу учрашувда Лейус — Сивохин ҳамда Глотков — Рубанов жуфтлари ўзаро курашадилар.

САМАРҚАНДЛИК БОКСЧИНИНГ ЮТУҒИ

Келаси йил олимпиада ўйинлари ўтказиладиган шаҳар — Мюнхенда чарм қўлқоп усталарининг мусобақалари бўлиб ўтди. Халқаро олимпия олди турнири деб ном олган бу ўйинларда жаҳоннинг 23 мамлакатидан қарийб 70 дан ортиқ боксчи иштирок этди. Мусобақада куч синашган самарқандлик моҳир боксчимиз Николай Анфимов совет спорти шарафини ҳимоя қилди. Николай биринчи учрашувда инглиз спортчиси Р. Барлоуни осонгина енгган бўлса, майдон эгаларидан Г. Штейгембергерни иккинчи раунддаёқ мағлубиятга учратди. Боксчимиз финалга чиқиш учун Кения спортчиси Д. Тегани доғда қолдирди. Охирги жангда Анфимов поляк боксчиси Я. Гортатдан бирмунча устун келди. Лекин, ўйин вақтида йўл қўйилган баъзи камчиликлар ҳисобига судьялар унга иккинчи ўринни ёзишди.

СУЗУВЧИНИНГ ОЛТИН МЕДАЛИ

Молдавия пойтахти Кишинёвда сузувчилар ўртасида ўтказилган мусобақалар тугади. «Локомотив» жамияти марказий совети шахсий-команда биринчилигида ўзбекистонликлар муваффақиятли иштирок этишди. Ёшларимиздан С. Гаранин, Н. Кшинина, Н. Серебрякова ва В. Герасимовлар эркин, чалқанча ҳамда баттерфляй усулида сузиб фахрий шоҳсупага икки мартадан кўтарилишга эришдилар. Қизларимиз 4х100 метрли эстафета мусобақасида 5 минут-у, 09,8 секунд вақт сарфлаб жамият марказий советининг рекордини қўйишди. Катталар орасида 100 метрга чалқанчасига сузган В. Медведев маррага 1 минут-у 04,4 секундда келиб мусобақанинг олтин медалини қўлга киритди. Умумкоманда ҳисобида эса республикамиз вакиллари иккинчи бўлишди.

БЕШКУРАШ ҒОЛИБЛАРИ

Тошкентда спортнинг мазкур тури бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган мамлакат шахсий-команда биринчилиги охирига етди. Беш кун давом этган бу мусобақада иштирок этмаган Туркманистон, Тожикистон ҳамда Молдавия вакилларидан бошқа 14 команда спортчилари ўзаро беллашдилар. Спортнинг энг қийин турларидан ҳисобланган бешкурашда эстон йигити Альдо Томмсаар юқори натижага эришди. У сузишда, югуришда, сакрашда, қиличбозлик ҳамда чавандозликда зўр маҳорат кўрсатиб, жами 5018 очко тўплади ва шахсий биринчиликда олдинга ўтиб олди. 2-3 ўринларни қозоқ спортчиси В. Монахов билан РСФСР командаси вакили О. Булгаковлар баҳам кўришди. Шахсий биринчиликда тошкентлик Геннадий Чудаев 48 мусобақанинг қатнашчиси ўртасида 18 ўринни ололди. Умумкоманда ҳисобида РСФСР биринчиликни, Эстония ва Белоруссия вакиллари эса қолган икки ўринни эгаллашди. Республикамиз командаси 9-ўринни олди.

БМТНИНГ ЯНГИ АЪЗОСИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 сентябрь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг XXVI сессияси Ҳиндистоннинг шимолидаги кичкина Бутан подшоҳлиги давлатини БМТга 128-аъзо сифатида қабул қилиб олиш тўғрисидаги Хавфсизлик Кенгашининг тавсиясини якдиллик билан тасдиқлади. ТАСС шарҳловчиси А. Солодов бундай деб ёзади:

Бутан ер куррасининг киши бориши ғоят қийин бўлган жойларидан бирига ўрнашган. Шимолда Хитой билан, жануб ва шарқда Ҳиндистон билан чегарадош бу кичик подшоҳликда салкам бир миллион киши 56 минг квадрат километр саҳнли территорияда яшайди. Мамлакатда темир йўл йўқ, 1962 йилдагина бирдан-бир тош йўл қурилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 01749.